МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА, ИНВЕСТИЦИИТЕ И ИНДУСТРИЯТА

СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ И СТАНОВИЩА ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО ПРОЕКТА НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ПРИЕМАНЕ НА НАРЕДБА ЗА ИЗИСКВАНИЯТА ЗА БЕЗОПАСНОСТ НА АТРАКЦИОННИТЕ УСЛУГИ С УВЕСЕЛИТЕЛНИ СЪОРЪЖЕНИЯ – ИЗТОЧНИК НА ПОВИШЕНА ОПАСНОСТ

№	**Дата и начин на постъпване на становището** (официално, по ел. поща, чрез Портала за обществени консултации и т.н.)	**Име на лице/наименование ЮЛ**	**Декларирани данни дали лицето действа от свое име или защитава позиция от името на друго лице/група лица**	**Предложения и становища**	**Приети / неприети**	**Мотиви**
1.	**01.08.2026 г. Чрез портала за обществени консултации**	**Димитър Барбуков**	☑Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица:	1. Проектът на наредбата съдържа полезни организационни и минимални експлоатационни правила, но в настоящия му вид се открояват съществени дефицити: режимът е прекалено общ, липсва достатъчна диференциация според вида атракции, задълженията за първа помощ и аварийна реакция не са достатъчно ясно разписани, а зависимостта от инструкциите на производителя е прекомерна. Наредбата следва да конкретизира закона по отношение на определен вид съоръжения, но не бива да го дублира механично или да оставя съществени въпроси на равнище общи формулировки. Подзаконовият акт трябва да превръща законовите принципи в ясни, измерими и проверими изисквания, които да могат да се прилагат еднакво от операторите, контролните органи и съдилищата.	**1.Приема се по принцип**	1.Приема се необходимостта изискванията да бъдат ясни, проверими и съобразени с различния характер на риска. Проектът на наредба в следствие на общественото обсъждане е променен съществено.

				2. Прекалено обща уредба за силно различни по риск атракции Наредбата в редица свои разпоредби третира „високоскоростните атракции", „въртящите се атракции и атракциите с центробежно задвижване" и „атракциите на голяма височина" в рамките на един и същ режим. Реално обаче рискът при различните съоръжения възниква по различен механизъм и изисква различно поведение преди, по време на експлоатацията, както и различна реакция при инцидент. Като потребител бих дал и пример с атракции, които попадат частично или изобщо не попадат в посочените определения. Воден надуваем атракцион, теглен от водно превозно средство Става дума за т.нар. „банани" и „дивани", теглени от джетове или лодки. При тях няма колани за фиксиране към самото съоръжение по обясними причини. В същото време те не са високоскоростни по смисъла на наредбата и не са атракции на голяма височина. Основният риск тук е от удар и удавяне. Налице са спасителни жилетки, но остава неясно дали те са ефективни, изправни и проверени по надлежен ред. При инцидент възниква въпросът какво следва да се предприеме незабавно. Ако джет тегли „банан" и човек падне във водата и започне да се дави, как ще бъде изваден? Каква е процедурата? Налице ли са изисквания за аптечка и за оказване на първа помощ? Като потребители как да сме сигурни, че екипажът има човек, който е преминал обучение за оказване на първа помощ именно при работа с воден атракцион? Аквапаркове В аквапарковете има различни пързалки, някои от които са разположени на значителна височина. Обезопасяването тук е доста по-различно: няма колани по очевидни причини; спускането обаче е	**2. Не се приема**	2.Коментарите, макар и правилни, са несъотносими към предмета на наредбата. Т.нар. „банани" и „дивани", теглени от джетове или лодки са предмет на наредбата по чл. 21, ал. 2 от Закона за общите изисквания за безопасност при предоставяне на атракционни услуги, представляващи източник на повишена опасност, когато въпросните услуги се предоставят във вътрешните морски води, териториалното море и вътрешните водни пътища. А когато се предоставят във водни обекти, извън посочените, са предмет на наредбата по чл. 22, ал. 2 от цитирания закон. Горното важи и по отношение на атракционната услуга „Парасейлинг". Аквапарковете и блъскащите се колички, за съжаление, не попадат в приложното поле на горецитирания закон, съответно не могат към този момент да се регламентират в подзаконовата нормативна уредба. Нужна е промяна в закона.

				понякога с доста висока скорост и рискът е свързан с "изхвърляне" от съоръжението при завой, удряне на част от тялото в елементи от пързалките или басейните, засядане в затворените пързалки, счупване на елементи от пързалката и т.н. Такива атракциони също следва да бъдат обхванати от режима и да се проверяват. При тях рисковете са различни и вероятно изискват и по-специфични правила относно и оборудването за първа помощ и за реакция при инцидент. Блъскащи се колички Блъскащите се колички също не изглежда да попадат изцяло в някоя от изрично очертаните категории, но безспорно представляват атракционна услуга и носят специфичен риск. Самото блъскане може да доведе до удар и до телесно увреждане. Парасейлинг Парасейлингът е широко разпространен и чувствителен поради инцидента с дете от миналата година. Поради това не е достатъчно безопасността да се оставя единствено на инструкциите на производителя. Все пак става дума за издигане на хора на значителна височина. Тук рисковете са различни: късане на обезопасителните въжета, скъсване на теглещото въже, повреда на карабинер, скъсване на парашута и други, от които следва падане от височина и удавяне. Следва да има изискване за втори, резервен елемент за всяка критична част от системата, тъй като аварийният обезопасителен механизъм трябва да обхваща цялата система на закрепване.		
				3. Съмнителна правна техника при приложенията с „типични допустими стойности" В приложенията към проекта са посочени „типични допустими стойности/изисквания" за G-force, максимална скорост, центробежна сила, скорост на въртене, височина и скорост на вятъра. Самото използване на понятието „типични" поражда	**3. Приема се**	3. Възражението е основателно от гледна точка на правната сигурност. Стойности, които имат нормативно значение, следва да са формулирани като ясни и еднозначни изисквания, а не като „типични", за да не се създава

				неяснота дали тези стойности имат задължителен, ориентировъчен или само илюстративен характер. Тази редакция е проблемна от гледна точка на правната сигурност. Ако стойностите са задължителни, следва да е ясно как се измерват, при какви условия, с какъв метод и при какво натоварване. Ако не са задължителни, те не могат да служат като надеждна основа за контрол и санкциониране.		неяснота при прилагането и контрола. Приложенията отпадат от проекта на наредба. Изискванията в редакция са разписани в чл. 12, ал. 2, 3 и 4: „(2) За високоскоростните атракции по чл. 2, ал. 1, т. 1 се спазват изискванията по ал. 1 и се прилагат следните ограничения на основните рискови фактори: 1. максимално положително ускорение (претоварване) + 4,5 g; 2. максимално отрицателно ускорение (претоварване) - 2 g; 3. максимална скорост 200 km/h. (3) За въртящите се атракции и атракциите с центробежно задвижване по чл. 2, ал. 1, т. 2 се спазват изискванията по ал. 1 и се прилагат следните ограничения на основните рискови фактори: 1. максимално положително ускорение (претоварване) при въртене + 4 g; 2. максимална скорост на въртене 25 rpm; 3. минимално отстояние (безопасна зона) около съоръжението, освен ако производителят е предписал по-голямо минимално отстояние 5 m. (4) За атракциите на голяма височина по чл. 2, ал. 1, т. 3 се спазват изискванията по ал. 1 и се прилагат следните ограничения на основните рискови фактори:

						1. максимална височина 250 m; 2. максимална скорост на вятъра по време на експлоатация 20 m/s.“
				4. Как потребителят да е сигурен в изправността на атракционна. От гледна точка на ползвателя остава съществен въпросът как да бъде сигурен, че атракционът е изправен към момента на ползване. В тази връзка следва да има на видно място сертификат за съответствие, информация за извършен годишен технически преглед, данни за последната проверка и ясно обозначение дали съоръжението е допуснато до експлоатация, сертификат за преминат курс по оказване на първа помощ от служител и други. Заключение Проектът на наредба е стъпка към по-структурирана уредба, но в сегашния си вид не дава достатъчно пълна и предвидима защита на ползвателя. Основният недостатък е, че работи с твърде общи категории и общи задължения там, където безопасността изисква конкретни, диференцирани и проверими правила според вида атракция и характера на риска.	**4. Приема се частично**	4. Приема се необходимостта ползвателите да имат достъп до ясна информация за безопасното ползване и за приложимите ограничения. Не се приема предложението за задължително публично излагане на всички посочени документи, доколкото част от тях са контролни/технически документи, които се съхраняват от доставчика и се представят на компетентните органи при проверка.
2.	**28.07.2026 г. Чрез Портала за обществени консултации**	**Д-р Костадин Рангелов Костадинов, д.м.**	☑Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на	**1.** Съответствие с правната рамка от здравна гледна точка Проектът е в съответствие със същността на Закона за здравето, тъй като преследва предотвратяване на рискове за живота и здравето на ползвателите (чл. 1, ал. 2 от проекта), а това е и провъзгласената цел в доклада към него. Поставя се обаче въпросът за координацията на новата уредба с държавния	**1.Не се приема**	Контролът по наредбата се осъществява от органите, определени в специалния закон. Компетентността на регионалните здравни инспекции по отношение на обектите с обществено предназначение не се изключва по отношение на увеселителните

			друго лице/група лица:	здравен контрол по Закона за здравето: увеселителните обекти, в които се поставят съоръженията по чл. 2 от проекта, са обекти с обществено предназначение, към които Законът за здравето прилага здравни изисквания, а контролът се осъществява от регионалните здравни инспекции. Проектът не прави никаква отпратка към този режим, а съгласно § 4 от преходните и заключителни разпоредби контролът се възлага единствено на кметовете на общини и райони и на Комисията за защита на потребителите. Това означава, че разпоредбите с пряко здравно съдържание – хигиената на индивидуалните предпазни средства (чл. 27 и 28), мерките за първа помощ (чл. 4, ал. 2, т. 5) и здравословните противопоказания (чл. 4, ал. 3, т. 1 и чл. 17) – остават извън предмета на специализирания здравен контрол, въпреки че именно регионалните здравни инспекции притежават експертизата за тяхното оценяване.		съоръжения, макар да не са изрично посочени в проекта на наредба като контролен орган.
				2. Положителни разпоредби от здравна гледна точка Проектът съдържа редица разпоредби, които от здравна гледна точка следва да бъдат оценени като удачни. Задължителната застраховка „Злополука" на ползвателите (чл. 4, ал. 1, т. 2) осигурява финансова обезпеченост при нараняване. Изискването планът за безопасност да включва мерки за осигуряване на навременна първа помощ до идване на екип на спешна медицинска помощ (чл. 4, ал. 2, т. 5) отразява правилно съображение, че при съоръжения от този клас времето до първата медицинска намеса е определящо за изхода от инцидента. Изискването правилата за безопасност да съдържат здравословни противопоказания (чл. 4, ал. 3, т. 1), както и специалната разпоредба на чл. 17 за видими ограничителни знаци за лица с пейсмейкъри, със сърдечни заболявания, със здравословни състояния, които могат да се влошат, и за бременни жени, са пряко медицински обосновани. Недопускането на	**2.Приема се**	2. Становището има подкрепящ характер и потвърждава целесъобразността на вече предвидени в проекта мерки.

				лица във видимо нетрезво състояние или под въздействието на наркотични вещества (чл. 8, ал. 2, т. 1) и хигиенните изисквания към индивидуалните предпазни средства, включително задължението за тяхното дезинфекциране за сметка на доставчика (чл. 27 и 28), също отговарят на общественоздравни стандарти. Количествените граници в приложенията – динамични натоварвания до +4,5 G за здрави възрастни ползватели – са съвместими с известните физиологични граници на поносимост при здрави лица, при положение че се прилагат заедно с ограничителните системи по чл. 13, ал. 1.		
				3. Идентифицирани пропуски от здравна гледна точка Анализът установява няколко съществени пропуска, които намаляват защитния ефект на наредбата. Първо, разпоредбата на чл. 4, ал. 2, т. 5 изисква мерки за навременна първа помощ, но проектът никъде не изисква персоналът на съоръжението да е обучен в оказване на първа помощ, нито регламентира минимално медицинско осигуряване на място. При травми от висикоскоростни атракции и при внезапни сърдечни инциденти, които са основният медицински риск при динамични натоварвания от порядъка на 3–4,5 G при лица със скрита сърдечно-съдова патология, изходът зависи от действията в първите минути. Отсъствието на изискване за аптечка за първа помощ и за автоматичен външен дефибрилатор в обектите с високорискови съоръжения е пропуск, който не е компенсиран от други разпоредби. Второ, здравословните противопоказания по чл. 4, ал. 3, т. 1 и чл. 17 са оставени изцяло на преценката на производителя и на доставчика. Проектът не предвижда минимален типов списък на противопоказанията, например тежка хипертонична болест, епилепсия, глаукома, скорошно оперативно	**3. Приема се частично**	3.Приема се необходимостта планът за безопасност и организацията на дейността да осигуряват реална и навременна първа помощ и проследимост на инцидентите. Не се приемат като общо задължение автоматичен външен дефибрилатор, нормативен медицински списък на противопоказанията и допълнителни здравни компетентности, тъй като тези въпроси изискват специална медицинска преценка и/или изрична законова делегация.

				лечение, заболявания на гръбначния стълб, бременност – съгласуван със здравния орган. При липса на такъв списък, съдържанието на предупредителните знаци ще варира произволно между доставчиците и ще зависи от указания на производители, чиито критерии не са медицински верифицирани от български орган. Трето, проектът не предвижда регистър на инцидентите и нараняванията. Чл. 9 урежда само незабавното уведомяване при инцидент по реда на системата 112, но не изисква документиране на нараняванията, тяхната медицинска тежест и обстоятелствата им. Без такива данни е невъзможен епидемиологичен надзор върху травматизма от увеселителни съоръжения, а той е единствената основа за бъдещо усъвършенстване на самата наредба. Четвърто, хигиенните разпоредби обхващат единствено индивидуалните предпазни средства (чл. 27 и 28). Проектът не урежда хигиената на седалките, ограничителните системи и кабините, които са в контакт с множество ползватели, нито отпраща към здравните изисквания към обекти с обществено предназначение. При съоръжения със затворени кабини и при каски и шлемове, ползвани последователно от различни лица, този пропуск има реално значение. Пето, проектът не засяга шумовото въздействие на съоръженията върху околното население, въпреки че увеселителните обекти често се разполагат в близост до жилищни зони и Законът за защита от шума в околната среда урежда предпазването на населението от шум. От здравна гледна точка е уместна поне обща отпратка към този режим. Шесто, възрастовите ограничения за ползване са оставени изцяло на доставчика (чл. 4, ал. 3, т. 1). Имайки предвид, че значителна част от ползвателите са деца, а вестибуларната, сърдечно-съдовата и		

				психическата поносимост при тях се различава съществено от тази при възрастните, липсата на медицински обосновани минимални възрастови и физически граници по категории съоръжения е пропуск с отношение към закрилата на детето.		
				4. Вътрешни несъответствия и редакционни недостатъци В чл. 6 от проекта са номерирани две последователни алинеи като ал. 2 – едната изрежда задълженията на оператора, другата определя възрастовото изискване към него; втората следва да бъде ал. 3. Приложения № 1, 2 и 3 са означени като „към чл. 15, ал. 2", „към чл. 15, ал. 3" и „към чл. 15, ал. 4", докато съдържателно се отнасят до чл. 13, ал. 2, 3 и 4, които изрично отпращат към тях; чл. 15 урежда елементите на осветлението и няма отношение към приложенията. Тези несъответствия следва да бъдат отстранени преди приемането, тъй като засягат приложението на разпоредби с пряко значение за безопасността.	**4.Приема се**	4.Посочените несъответствия са редакционни и технически и следва да бъдат отстранени, така че номерацията и препратките към приложенията да съответстват на разпоредбите, които ги въвеждат.
				5. Очаквани здравни ефекти Приемането на наредбата в предложения вид би довело до измеримо намаляване на риска от инциденти и травматизъм при ползвателите, главно чрез задължителните предексплоатационни проверки, ограничителните и блокиращи системи и ежегодния контрол от орган от вида А. Този ефект обаче ще остане непълен по отношение на трите основни групи здравни рискове при този вид дейност – внезапни сърдечни инциденти при лица със скрита патология, травматизъм при деца и инфекциозни рискове при многократно ползвани екипировка и кабини – доколкото проектът не урежда медицинското осигуряване на място, типов перечен на противопоказанията, възрастовите граници и хигиената извън индивидуалните предпазни	**5.Приема се**	5.Изложеното представлява оценка на очакваните ефекти, а не самостоятелно предложение за нормативна редакция.

				средства. Предвидената застраховка „Злополука" компенсира последствията, но не предотвратява вредата.		
				VI. Заключение От здравна гледна точка проектът на наредба е правилно насочен и съдържа значим брой медицински обосновани изисквания, поради което приемането му по принцип се подкрепя. В същото време проектът страда от системен недостатък: здравните аспекти са разпилени в отделни разпоредби без цялостна логика на медицинското осигуряване на дейността – липсва изискване за обучен по първа помощ персонал и за дефибрилатор, липсва типов медицински перечен на противопоказанията и възрастовите граници, липсва регистър на нараняванията, а контролът върху разпоредбите със здравно съдържание не е възложен на органите на държавния здравен контрол. Не на последно място, в работната група, изготвила проекта, не е участвало Министерството на здравеопазването, което обяснява изброените пропуски. Становището е проектът да бъде приет след отразяване на препоръките в раздел VII.	**VI. Приема се частично**	VI. Приемаме принципната подкрепа за проекта на наредба. Не сме съгласни с отделните препоръки и твърдения, по отношение на медицинското осигуряване, списъка със здравните противопоказания, регистъра на инцидентите и контрола от органите на държавния здравен контрол, по съображенията, изложени по-долу относно конкретните препоръки.
				VII. Препоръки 1. Допълване на чл. 4, ал. 2 с нова точка, с която планът за безопасност да включва задължително: наличие на поне едно лице от персонала на смяна, обучено в оказване на първа помощ, аптечка за първа помощ, а при високоскоростни атракции и атракции на голяма височина – автоматичен външен дефибрилатор, достъпен на територията на обекта.	**VII.Приема се частично**	VII. 1. Приема се частично. Проектът на наредба е разписан, съобразно законовата делегация (чл. 19, ал. 1 от ЗОИБПАУПИПО) и предвид текстовете на закона, които касаят изискванията към доставчиците на услуги с увеселителни съоръжения и изискванията за безопасност,

						които следва да бъдат спазвани при предоставянето на атракционни услуги с тези съоръжения. Законът и наредбата не третират организацията на работа в обектите, в които се поставят увеселителните съоръжения, нито отношенията между собствениците или наемателите на съоръженията, включително отговорното лице за обекта като цяло. Обикновено на територията на увеселителния обект има различни и множество собственици на съоръжения. В този смисъл поставянето на автоматичен външен дефибрилатор, достъпен на територията на обекта, макар и много важен за здравето и живота на ползвателите на услугите в обекта, не е ясно в чий ангажимент да бъде включен като задължение за изпълнение. По отношение на обученото лице за оказване на първа долекарска помощ, сме разписали нова разпоредба – чл. 8, ал. 2 със следното съдържание: „(2) Наетите лица за работа с увеселителни съоръжения са преминали курс по първа медицинска помощ.“ Относно регистъра за инциденти – същият е предвиден в чл. 10, ал. 1 от действащата наредба по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ, като част от съдържанието на паспорта на

						всяко съоръжение и има и образец към нормата. Що се касае до неучастието на МЗ в междуведомствената работна група – същата включваше представители на които ЗОИБПАУПИПО е възложил изготвянето на наредбата, а МЗ не е сред тях.
				2. Допълване на чл. 4, ал. 3, т. 1 и чл. 17 с изискване съдържанието на здравословните противопоказания да се определя по минимален типов перечен, утвърден от министъра на здравеопазването или определен от него орган, така че предупрежденията към ползвателите да са единни и медицински обосновани.		2. Не се приема. Съоръженията са твърде различни на територията на всеки увеселителен обект и като бройка и като вид, което трудно би могло да се обхване от единни медицински противопоказания по списък. Съобразно производителя, всеки доставчик на услуга с увеселително съоръжения ще бъде длъжен да посочва относимите към съоръжението противопоказания.
				3. Въвеждане на нова разпоредба в раздел II за задължителен регистър на инцидентите и нараняванията при предоставянето на услугите, с данни за вида на нараняването и обстоятелствата му, който да се съхранява за срок не по-кратък от този на дневника за техническото обслужване по чл. 5, ал. 4, и да се предоставя на контролните и здравните органи.		3. Не се приема, по съображенията, изложени по-горе в т. 1
				4. Допълване на § 4 от преходните и заключителни разпоредби, така че контролът по спазването на изискванията за хигиена на индивидуалните предпазни средства (чл. 27 и 28) и на мерките за първа помощ да се извършва и от		4. Не се приема. Няма пречка РЗИ да извършва вменения й контрол относно обектите с обществено предназначение и в

				регионалните здравни инспекции в рамките на държавния здравен контрол. 5. Допълване на раздел III с отпратка към Закона за защита от шума в околната среда по отношение шумовите нива от съоръженията, разположени в близост до жилищни зони. 6. Допълване на чл. 4, ал. 3, т. 1 с изискване възрастовите ограничения за ползване да се определят с оглед медицински критерии за поносимост по възраст, а не единствено по указания на производителя. Отстраняване на редакционните грешки: прекратяване на дублираната ал. 2 в чл. 6 и коригиране на означенията на приложения № 1, 2 и 3 от „към чл. 15" към чл. 13, ал. 2, 3 и 4 съответно.		увеселителните обекти. Не е необходимо да бъдат изрично посочвани в проекта на наредба като контролен орган. 5. Не се приема. Не е необходимо. Спазването на законите е конституционно задължение на всички граждани. 6.Приема се. Техническите грешки навсякъде в проекта на наредба са отстранени.
3.	**05.08.2026 г. Чрез Портала за обществени консултаци**	**Николай Гелов**	☑Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица:	**1.** Предложеното с проекта наименование на наредбата не съответства на изискването по чл. 24, ал. 1 от Указа по прилагане на ЗНА, според което наименованието на един нормативен акт трябва да сочи главния му предмет. А главният предмет на наредбата е определен в чл. 19, ал. 1 от ЗОИБПАУПИПО. Затова предлагам наименованието на наредбата да се промени на: *Наредба за условията, редът и изискванията за безопасност при предоставяне на атракционни услуги с увеселителни съоръжения, представляващи източник на повишена опасност, както и по отношение на оборудването и екипировката*	**1. Не се приема.**	1.Спазено е изискването за посочване на главния предмет в наименованието на наредбата, което с малка редакция придобива вида: Наредба за изискванията за безопасност при предоставяне на атракционни услуги с увеселителни съоръжения - източник на повишена опасност. Нормата на чл. 19, ал. 1 от ЗОИБПАУПИПО е изцяло възпроизведена в чл. 1, ал. 1 от проекта на наредба.
				2. Коментар относно застраховка „Злополука" Съгласно чл. 8, ал. 4 на ЗОИБПАУПИПО, за неуредените въпроси относно дейността на	**2.Не се приема**	2. Застраховката по чл. 8, ал. 4 от ЗОИБПАУПИПО не попада в приложното поле на наредбата.

				задължителната застраховка „Злополука" за лицата, които ползват атракционни услуги, се прилагат разпоредбите на глава четиридесет и шеста от Кодекса за застраховането. Тоест законодателят е предвидил за тази застраховка да се прилагат субсидиарно правилата за друга задължителна застраховка „Злополука" – тази за пътниците в обществения транспорт. Но законодателят може би не е съобразил, че някои съществени въпроси, свързани със застраховката „Злополука" на пътниците, са уредени в подзаконов нормативен акт – наредбата по чл. 504, ал. 1 от Кодекса за застраховането. Сред тези съществени въпроси са: • начин на удостоверяване наличието на валидна застраховка „Злополука"; • как се определя размера на застрахователното обезщетение; • какви документи е необходимо да се представят по застрахователната претенция, за да се плати обезщетение от застрахователя. Смятам, че тази нормативна празнота следва да се запълни в интерес на ползвателите на атракционни услуги, които са потенциални жертви на злополуки, като предлагам това да стане чрез допълнение на проекта на наредба като в раздел II, след чл. 11 се добави нов член (условно ще го означа като чл. 11а) със следното съдържание: *Чл. 11а. (1) Застрахователят, с който доставчикът на атракционната услуга е сключил договор за застраховка „Злополука" по смисъла на чл. 8 от ЗОИБПАУПИПО, е длъжен да снабди доставчика с удостоверение (застрахователен сертификат) за сключената застраховка, който трябва да съдържа най-малко следната информация:* *1. номерът на застрахователната полица, датата на сключването ѝ, както и началната и крайната дата на периода на застрахователно покритие;*		Предложението би следвало да има своето място в закона.

				2. наименованието, ЕИК и седалище и адрес на управление на застрахователя; *3. наименованието, ЕИК и седалище и адрес на управление на доставчика на атракционните услуги;* *4. покритите рискове;* *5. застрахователната сума.* *(2) Доставчикът на атракционната услуга е длъжен да постави удостоверението за сключената застраховка (застрахователния сертификат) на видно място в близост до всяко увеселително съоръжение по чл. 2, което експлоатира.* *(3) При настъпване на злополука с ползвател(и) по време на експлоатация на увеселително съоръжение по чл. 2 доставчикът на атракционната услуга издава акт за злополука, който служи за удостоверяване на събитието пред застрахователя, освен ако от органите на Министерството на вътрешните работи или от друг компетентен държавен орган е издаден писмен документ, който удостоверява обстоятелствата, при които е настъпило събитието. В документа за събитието трябва да бъдат посочени и имената на пострадалите лица.* *(4) За изплащане на застрахователно обезщетение на застрахователя се представят следните документи:* *1. писмена застрахователна претенция по смисъла на чл. 380 от Кодекса за застраховането;* *2. доказателство, че пострадалият е ползвал атракционна услуга с конкретното увеселително съоръжение в момента на злополуката – билет или друг документ, даващ право на достъп до съоръжението;* *3. документ по ал. 3;* *4. препис от акта за смърт и удостоверение за наследници в оригинал или протокол на ТЕЛК;* *5. болнични листове, протоколи на ЛКК и други документи, както и обяснения, поискани от застрахователя.*		

				(5) Ако злополуката е довела до смъртта на застрахованото лице, застрахователят изплаща на неговите законни наследници застрахователната сума. Ако в резултат на злополуката застрахованото лице е получило трайна загуба на работоспособност, застрахователят му изплаща като обезщетение такъв процент от застрахователната сума, какъвто е процентът на трайната загуба на работоспособност, определен с решение на ТЕЛК. В случай на изплатено обезщетение за трайна загуба на работоспособност в резултат на злополука и последваща смърт на застрахованото лице от същата злополука дължимата застрахователна сума за смърт се намалява с размера на изплатеното обезщетение.		
				3. Предлагам чл. 3 от проекта да се редактира по следния начин: *Чл. 3. Техническите изисквания към съоръженията по чл. 2, поставяни в увеселителни обекти, се определят с наредбата по чл. 56, ал. 6 от Закона за устройство на територията (ЗУТ).* *Мотиви: Предлаганата редакция ще направи разпоредбата по-разбираема без да променя нейния смисъл, като ще се избегне и дословно възпроизвеждане на разпоредбата на чл. 19, ал. 2 от ЗОИБПАУПИПО, което се допуска само по изключение. Освен това трябва да се коригира допуснатия в проекта пропуск да се отбележи, че наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ се отнася само за съоръжения, поставяни в увеселителни обекти, а не изобщо за всякакви увеселителни съоръжения. Освен това е необходимо да се обясни какво означава съкращението ЗУТ, което се използва в допълнителните разпоредби.*	**3. Приема се**	3. Отразено в проекта: **„**Чл. 3. Техническите изисквания към съоръженията по чл. 2, поставяни в увеселителни обекти, се определят с наредбата по чл. 56, ал. 6 от Закона за устройство на територията.“.
				4. По отношение на чл. 4 имам следните коментари и предложения:	**4. Приема**	4. Разпоредбата на чл. 4, ал. 1 е редактирана, съобразно

				1) Предлагам основния текст на ал. 1 в чл. 4 да се промени по следния начин: *"(1) Атракционни услуги с увеселителни съоръжения по чл. 2 се предоставят при наличието на следните условия: .... "* *Мотиви: Прави лошо впечатление това, че на едни места от проекта (например в чл. 13) се прави препращане към чл. 2, докато на други места (например в чл. 4, ал. 1) се говори абстрактно за увеселителните съоръжения, представляващи източник на повишена опасност. А след като в чл. 2 е конкретизирано кои са увеселителните съоръжения, представляващи източник на повишена опасност, логично е, когато става въпрос за такива съоръжения, винаги да се препраща към чл. 2, за да се избегне евентуално противоречиво тълкуване. Защото ако се използва абстрактно описание, човек винаги ще се чуди дали изброяването по чл. 2 е само примерно и не обхваща всички видове увеселителни съоръжения, представляващи източник на повишена опасност.* *2) Предлагам в ал. 1 точки 1 и 2 да се обединят в една, която да има следното съдържание:* *1. доставчикът на услугата е вписан в Националния туристически регистър по чл. 165, ал. 1 от Закона за туризма и е сключил застраховка „Злополука" съгласно чл. 8 от Закона за общите изисквания за безопасност при предоставяне на атракционни услуги, представляващи източник на повишена опасност (ЗОИБПАУПИПО);* *Мотиви: В ал. 1, т. 2 от проекта е пропуснато да се посочи, че задължението за сключване на застраховка „Злополука" е на доставчика на услугата. Освен това не е отчетено обстоятелството, че задължението за сключване на тази застраховка*	**се частично**	направените предложения по т.1-5 и придобива следния вид: „Чл. 4. (1) Атракционни услуги с увеселителни съоръжения по чл. 2, се предоставят при наличието на следните условия: 1. доставчикът на услугата е вписан в Националния туристически регистър по чл. 165, ал. 1 от Закона за туризма и има сключена застраховка "Злополука" по чл. 8 от Закона за общите изисквания за безопасност при предоставяне на атракционни услуги, представляващи източник на повишена опасност (ЗОИБПАУПИПО); 2. увеселителните съоръжения, оборудването и екипировката, с които се предоставя услугата, са придружени с документ от производителя или от упълномощено от него лице за съответствието с приложимите изисквания за безопасност съгласно стандарти EN 13814-1, 2, 3, издаден от орган за контрол от Вида А, съгласно изискванията на ISO/IEC 17020, акредитиран от Национален орган за акредитация страна по многостранното споразумение на ЕА (EA MLA) или многостранното споразумение на GLOBAL ACI (GLOBAL ACI MRA); 3. доставчикът на услугата е:

				възниква от датата на вписване на доставчика на услугата в Националния туристически регистър (НТР). И след като законът обвързва сключването на застраховката с вписването в НТР, логично е т. 1 и т. 2 на ал. 1 да се обединят в една разпоредба. *3) Предлагам в ал. 1 точки 4, 5 и 6 да се обединят в една по следния начин:* *4. доставчикът на услугата е:* *а) утвърдил план за безопасност при предоставяне на услугата съгласно чл. 9, ал. 4 по ЗОИБПАУПИПО;* *б) определил отговорно лице за безопасността;* *в) осигурил провеждането на обучение и инструктаж на лицата, които са наети за предоставяне на услугата, по мерките, включени в плана за безопасност;* *Мотиви: В проекта дейностите по т. 4, 5 и 6 от ал. 1 са описани много абстрактно, като не е посочено кой носи отговорност за тяхното извършване. А по закон отговорността за тези дейности е вменена на доставчика на услугата.* *4) Предложената в проекта т. 7 от ал. 1 на чл. 4 не е прецизна и в известна степен противоречи на разпоредбата на чл. 11, т. 1 от ЗОИБПАУПИПО.* *От една страна съхранението на увеселителните съоръжения е процес, който не е част от предоставянето на атракционни услуги. Затова няма логика в раздел II и в частност в чл. 4 от наредбата да се поставят изисквания за съхранението на съоръженията. А от друга страна инструкциите за безопасно съхранение на увеселителните съоръжения трябва да се съдържат в плана за безопасност (по аргумент от ал. 2, т. 1). Така че включването на „съхранението" и в т. 7 единствено може да породи двусмислие.*		а) утвърдил план за безопасност при предоставяне на услугата, чието съдържание е посочено в ал. 2; б) определил отговорното лице за безопасността; в) осигурил провеждането на обучение и инструктаж на лицата, които са наети за предоставяне на услугата по мерките, включени в плана за безопасност, включително за процедурите при пожар и за използването на противопожарното оборудване; 4. на видно място и в четлива форма са поставени правила за безопасност съгласно ал. 3; 5. осигурена е предварителна информационна обезпеченост чрез табела или по друг обществено достъпен начин, която включва информацията по ал. 4.". По т. 6: Първото предложение не се приема, тъй като касае територията на увеселителния обект, на която различни доставчици могат да предлагат услуги, считаме че подобна разпоредба следва да се разпише в наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ. Второто предложение е възприето по смисъл и отразено в нова разпоредба, която при редакцията на наредбата е получила пореден номер, както следва:

				Освен това, според чл. 11, т. 1 от ЗОИБПАУПИПО, ползването на съоръженията трябва да бъде съобразено, наред с всичко останало, и с изискванията на производителя или на акредитирания орган, който е проверил съответствието на съоръженията. А това съществено изискване е пропуснато в проекта. *Ето защо си позволявам да предложа т. 7 да бъде променена по следния начин:* *„7. ползването на увеселителните съоръжения, екипировката и оборудването се извършва в съответствие с нормативните изисквания и с приложимите стандарти и изисквания на производителя или на органа за контрол от вида А, който е издал документа, удостоверяващ тяхното съответствие с приложимите изисквания за безопасност;"* *5) Предлагам в т. 8 на ал. 1 думите „четимо състояние" да се заменят с „четлива форма", за да стане по-разбираем текста.* *6) За мен е много обезпокоително това, че сред задължителните условия, които трябва да бъдат изпълнени, за да се допусне използването на увеселителни съоръжения, липсват изисквания към доставчиците на атракционни услуги да осигурят обучение на наетите от тях лица за работа с тези съоръжение по оказване на първа, долекарска помощ в случай на инцидент, както и да оборудват местата, където се монтират увеселителни съоръжения, със средства за оказване на първа помощ. Така се оказва, че при инцидент пострадалите лица могат да разчитат само на случайна помощ от други лица, присъстващи на събитието, докато се чака пристигането на лекарски екип.*		„Чл. 8 (1) За оператори и обслужващ персонал на увеселителни съоръжения могат да бъдат назначавани само лица, навършили 18-годишна възраст и притежаващи завършено най-малко средно образование. (2) Наетите лица за работа с увеселителни съоръжения са преминали обучение за оказване на първа долекарска помощ." По т. 7 предложенията са възприети по принцип и ал. 3 на чл. 4 е придобила вида: „(3) Правилата за безопасност по ал. 1, т. 4 включват информация за: 1. възрастовите и други ограничения (височина, тегло и/или здравословни противопоказания) при предоставяне на услугата; 2. допустим брой лица за съответното съоръжение или за част от него; 3. правила за поведение на ползвателя преди, по време на и след предоставянето на услугата (забрана за навеждане навън, протягане на ръце и крака извън съоръжението; за сядане, коленичене или стоене на парапетите и страничните стени на съоръжението; за скачане от или на съоръжението по време на движение; за носене на остри или обемисти предмети (пръчки, чадъри и др.) или животни);

				Затова предлагам в ал. 1 да се добавят нови точки със следното съдържание: *хх. местата, където са монтирани увеселителните съоръжения, са оборудвани с аптечка (чанта с лекарствени средства и превързочни материали) за първа помощ и с автоматичен външен дефибрилатор;* *уу. лицата, наети да работят с увеселителните съоръжения, са преминали обучение за оказване на първа помощ и за работа с автоматичен външен дефибрилатор.* *7) В проекта е пропуснато да се посочи за кого се отнасят правилата за безопасност по ал. 3 на чл. 4. А липсата на ясен адресат ще затрудни прилагането на тези правила.* *Също така:* • *в т. 2 на ал. 3 се говори за допустим брой лица за едно устройство, но не става ясно за какво точно устройство става въпрос;* • *в т. 3 на ал. 3 е включена забрана за носене на определени предмети (пръчки, чадъри и др.), като по този начин се получава колизия с т. 5, която конкретно се отнася до описанието на забранените за употреба или за носене по време на предоставянето на услугата предмети.* *За да се избегнат описаните слабости в текста, предлагам ал. 3 да се редактира по следния начин:* *(3) Правилата за безопасност включват най-малко информация за:* *1. възрастовите и други ограничения за потребители или придружители (ръст, тегло, здравно състояние и др.) при предоставянето на услугата;* *2. правила за поведение на потребители или придружители преди, по време на и след предоставянето на услугата – например забрана за:*		4. описание на възможните рискове при предоставянето на услугата; 5. описание на забранените за употреба или за носене по време на предоставянето на услугата предмети, както и други специфични правила." Предложението по т. 8 е отразено в основния текст на ал. 4: „(4) Предварителната информационна обезпеченост по ал. 1, т. 5 се осигурява на български и на английски език и включва информация за:"

				а) навеждане навън или за протягане на ръце и крака извън съоръжението; *б) сядане, коленичене или стоене на парапетите и страничните стени на съоръжението;* *в) скачане от или на съоръжението по време на движение;* *3. описание на възможните рискове за потребители или придружители при предоставянето на услугата;* *4. описание на забранените за употреба или за носене по време на предоставянето на услугата предмети от потребители или придружители, както и други специфични правила.* *8) Предлагам в ал. 4 думата „изписва" да се замени с „осигурява", за да се прецизира изказът от граматическа гледна точка.*		
				5. *По отношение на чл. 5 имам следните коментари и предложения:* *1) Предлагам в ал. 1 да се заличат думите „или отговорното лице за безопасността".* *Мотиви: Наредбата, като подзаконов акт, не трябва да противоречи на закона. И след като в чл. 17, ал. 1 от ЗОИБПАУПИПО е посочено, че предексплоатационната проверка се извършва от доставчиците на атракционни услуги, недопустимо е с наредбата да се преиначава смисъла на закона, като се вменява отговорност за извършването на такива проверки на други лица, по-конкретно на отговорното лице за безопасността.* *2) Предлагам разпоредбите на ал. 2 и ал. 3 да се обединят в една по следния начин:* *(2) При проверката по ал. 1 се обръща особено внимание на правилното функциониране на частите и елементите на увеселителното съоръжение, чиято*	**5. Не се приема**	5. По т. 1: Не се приема. Член 9, ал. 2, т. 1 посочва, че отговорното лице за безопасността организира предексплоатационните проверки по закона. По т. 2: Не се приема. Не считаме, че предложената редакция за обединение на двете алинеи е по-точна и прецизна. Освен това не подкрепяме твърдението, че разписването на двете алинеи *„представлява явно нарушение на*

				повреда може да доведе до нараняване на обслужващия персонал или на трети лица, като се извършват и задължителни прегледи, определени от производителя на съоръжението, за допустими толеранси, граница на нехоризонталност, въздушно и хидравлично налягане, износване, проверки по системите за заключване и ограничаване на потребителите, структурна и механична цялост на прегради, ограждения, заключващи и осигуряващи устройства, отделни възли и детайли, а също така на анкерирането/баласта, които служат за укрепване на съоръжението срещу преобръщане от вятър. *Мотиви: Разпоредбите на ал. 2 и 3 възпроизвеждат почти дословно нормата на чл. 23, ал. 2, т. 5 от наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ. Което повдига въпросът защо разпоредба, която в един нормативен акт е формулирана като точка от алинея, в друг нормативен акт трябва да бъде разделена в две алинеи. Подобно разделение представлява явно нарушение на правилата за строеж на нормативните актове.* *Освен това в обхвата на предексплоатационната проверка трябва да се включи и проверката на елементите за закрепване на съоръжението към терена (анкериране), която съгласно чл. 16, ал. 5 от наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ също трябва да се извършва ежедневно (всеки ден).*		*правилата за строеж на нормативните актове.* Предложението за включване на проверка на елементите на съоръжението към терена – следва да има място само в наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ.
				6. *По отношение на чл. 6 и чл. 7 имам следните коментари и предложения:* *1) Първата алинея на чл. 6 не е съгласувана с разпоредбата на чл. 22, т. 2 от наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ. Според проекта работата с увеселителното съоръжение се извършва само от едно лице, наричано „оператор на съоръжението", докато според наредбата по ЗУТ отговорността за работа със съоръжението може да бъде възложена и*	**6. Приема се частично**	6. По т. 1: Не се приема. Наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ, макар и действаща, следва да се измени за съответствие със ЗОИБППАУПИПО, съгласно § 4 ПЗР на закона. В нея би следвало отговорникът по експлоатацията да стане отговорно лице за безопасността.

				на други лица – отговорник по експлоатацията (в проекта се нарича „отговорно лице за безопасността") и обслужващ персонал. Това несъответствие в нормативните актове представлява нарушение на принципа на правовата държава, тъй като води до правна несигурност и до нееднакво тълкуване и прилагане на закона. *2) Първата от двете алинеи, номерирани в проекта като ал. 2 на чл. 6, определя задълженията на лицето, което действа като оператор на съоръжението по смисъла на ал. 1. Но тези задължения се разминават с описаните в чл. 24 от наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ, които също се отнасят до оператора на съоръжението. Това разминаване в двете наредби също води до правна несигурност и може да доведе до разнопосочно тълкуване и прилагане на закона както от задължените лица, така и от контролните органи.* *3) С втората от двете алинеи, номерирани в проекта като ал. 2 на чл. 6, се поставя възрастово изискване по отношение на лицата, които могат да бъдат определени за оператор на съоръжението. А такова изискване липсва в наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ, което отново повдига въпросът за липсата на синхрон между разпоредбите на двете наредби. Освен това човек не може да не се запита и защо за отговорното лице за безопасността няма подобно възрастово изискване.* *Ако трябва да има някакъв ценз за лицата, които отговарят за работата на увеселителните съоръжения, то по-логично би било този ценз да е образователен.* *4) С разпоредбата на чл. 13 от ЗОИБПАУПИПО е въведена изрична забрана за лица под 14-годишна възраст да ползват самостоятелно атракционни*		По т. 2 и 3: Отстранена е допуснатата техническа греша за повторно изписване на номера на ал. 2. Операторът на съоръжението следва да спазва изискванията на наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ, както и на тази наредба. Първата съдържа правила за техническите изисквания, а тази за безопасност на съоръженията, оборудването и екипировката при предоставяне на услугата. Изискванията към отговорното лица за безопасността са посочени в чл. 9, ал. 3 от ЗОИБППАУПИПО По т. 4: Приема се коментара. Към момента разпоредбата на чл. 6, ал. 3, т. 2 е допълнена като след

				услуги. Но спазването на тази забрана не е обезпечено нито с разпоредбата на чл. 6, нито с тази на чл. 7 от проекта. Нещо повече, според чл. 6, ал. 2, т. 2 операторът е длъжен да осигури придружител (без да е указано, че този придружител трябва да бъде пълнолетен) на ползвателите само ако това се изисква от производителя на съоръжението. Тоест напълно се игнорира разпоредбата на чл. 13 от закона. *5) Разпоредбата на чл. 7 от проекта се различава съществено от разпоредбата на чл. 25 от наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ, което ще доведе до нееднакво тълкуване и прилагане на тези разпоредби. Най-съществената разлика от гледна точка на безопасността е липсата в проекта на разпоредба, аналогична на тази по чл. 25, ал. 2 от наредбата по ЗУТ.* *С оглед на гореизложените коментари предлагам чл. 7 да се обедини с чл. 6 по следния начин:* *Чл. 6. (1) Доставчиците на атракционни услуги със съоръженията по чл. 2 определят с писмена заповед физическите лица, отговорни за работата на тези съоръжения, както следва:* *1. отговорник по експлоатацията, който изпълнява функциите на отговорното лице за безопасността, като е длъжен да следи за безопасността на персонала и на потребителите на съоръженията;* *2. оператор на съоръжението;* *3. обслужващ персонал.* *(2) За лица, отговорни за работата на увеселителни съоръжения по чл. 2, могат да бъдат определени само физически лица, придобили най-малко средно образование.* *(3) Отговорникът по експлоатацията осигурява:*		думата „придружител" е поставено тире и е добавено „пълнолетно лице". По т. 5: Не се приема. Наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ следва да е съобразена със закона, както посочихме по-горе.

				1. наличността и редовното поддържане на дневник на съоръжението, техническа документация и писмени процедури за работа на съоръженията и на системите за управление и безопасност; *2. обучението на операторите и обслужващия персонал, в т.ч. инструктирането им за процедурите при пожар и за използването на противопожарното оборудване;* *3. монтажа и демонтажа на съоръженията, като прави преглед за повреди след всеки монтаж, но не по-рядко от веднъж месечно;* *4. обслужването и поддържането на съоръженията;* *5. извършването на предексплоатационната проверка по чл. 5 и на редовен преглед на електрообзавеждането, поне веднъж месечно, като регистрира резултатите от тях в дневника на съоръжението.* *(4) Операторът на съоръжението е длъжен:* *1. да е обучен и информиран за безопасност при работа със съоръжението;* *2. да е запознат с писмената процедура за експлоатация на съоръжението и да може да работи със съоръжението при спазване на изискванията за безопасност;* *3. да е инструктиран за процедурите при пожар и за използването на противопожарното оборудване;* *4. да познава работата на системите за управление и безопасност;* *5. да докладва при аварии, дефекти и други необичайни събития на отговорника по експлоатацията;* *6. да извършва нормативно установените проверки във връзка със съоръжението, да контролира зоните за безопасност и да ограничава достъпа до съоръженията, да не допуска броят на ползвателите да превишава капацитета на съоръжението;*		

				7. да осигурява аварийното спиране, прекъсването на електрическото захранване и евакуацията на потребителите на съоръженията; *8. да осигурява пълнолетен придружител на потребителите на съоръженията, когато това се изисква с указанията на производителя или по закон;* *9. да наблюдава пряко всяко съоръжение през цялото време, когато то се ползва от потребителите.* *(5) Обслужващият персонал няма право да пуска съоръженията, като е длъжен:* *1. да е обучен и информиран за безопасност при работа със съоръжението;* *2. да е запознат с писмените процедури за експлоатация на съоръженията;* *3. да познава работата на системите за управление и безопасност;* *4. да е запознат с писмените процедури за действия при злополуки, пожар, неблагоприятни метеорологични условия, неизправност и повреди на съоръженията, неадекватно поведение на потребителите;* *5. да натоварва съоръжението, съответно да разполага потребителите на местата за сядане или ползване по уговорения модел с най-големи/най-малки потребители в правилното положение;* *6. правилно да уравновесява съоръженията, пренасящи потребители;* *7. да не допуска потребители, които видимо са в неподходящо физическо, психическо и здравословно състояние или не отговарят на ограниченията за ползване на съоръженията;* *8. да предприеме всички разумни мерки за отстраняване на потребители, чието поведение показва, че не могат безопасно да ползват съоръжението;* *9. да не допуска потребителите да ползват части от съоръжението, където системата за заключване или за ограничаване на потребителите е неизправна;*		

				10. да се увери, че всички потребители са в безопасност и ограничени в правилно положение, че на потребителите е била дадена информация, необходима за безопасното ползване на съоръжението, и че няма потребители или зрители в опасните зони, преди да сигнализира на оператора, че е безопасно да задвижи съоръжението.		
				7. по отношение на чл. 8 имам следните коментари и предложения: *1) Първата алинея на чл. 8 донякъде възпроизвежда разпоредбата на чл. 12, ал. 2 от ЗОИБПАУПИПО, но с една съществена разлика – пропуснато е законовото изискване, че инструктаж на ползвателите на услугата могат да правят само обучени лица от персонала.* *Освен това при буквалното възпроизвеждане на законовия текст е пропуснато да се поясни, че „всяко лице" се отнася само за лице, което иска да ползва услугата, а не за което и да е лице.* *Затова предлагам ал. 1 на чл. 8 да се промени по следния начин:* *(1) Доставчикът на услугата или обучен член на обслужващия персонал провежда инструктаж преди началото на предоставянето на услугата на всяко лице, което иска да ползва услугата, като го запознава с правилата за безопасност и дава необходимите пояснения.* *2) Втората алинея на чл. 8 буквално възпроизвежда нормата на чл. 15 от ЗОИБПАУПИПО, но не е отчетено това, че с посочените в тази норма случаи не се изчерпват всички ситуации, при които не трябва да се допуска или трябва да се преустанови ползването на услугата.* *Затова предлагам ал. 2 на чл. 8 да се допълни по следния начин:*	**7. Приема се**	7. Разпоредбата на чл. 8, сега чл. 9 съобразно направените предложения за редакции е придобила вида: „Чл. 9. (1) При необходимост или по искане на всяко лице, което желае да ползва услугата доставчикът на услугата или обучен член на обслужващия персонал е длъжен да проведе инструктаж и да даде необходимите пояснения, свързани с безопасността при ползването на услугата. (2) До ползването на услугата не се допускат лица, които: 1. са във видимо нетрезво състояние или видимо под въздействието на наркотични вещества или техни аналози; 2. откажат да се запознаят с правилата за безопасност и/или да носят индивидуални предпазни средства при ползване на услугата; 3. не спазват указанията на оператора на съоръжението/обслужващия персонал и по този начин създават или биха могли да

				(2) До ползването на услугата не се допускат лица, които: *1. са във видимо нетрезво състояние или видимо под въздействието на наркотични вещества или техни аналози;* *2. отказват да се запознаят с правилата за безопасност и/или да носят индивидуални предпазни средства при ползване на услугата;* *3. не спазват указанията на оператора на съоръжението/обслужващия персонал и по този начин създават или биха могли да създадат риск за себе си и/или за трети лица;* *4. не покриват възрастовите или други ограничения, приложими при предоставяне на услугата;* *5. отказват да заемат определеното им място за сядане или ползване или не желаят да го направят в правилно положение.* *3) Ако бъде прието предложението ми за редакция на чл. 6, предлагам да се отмени ал. 3 в чл. 8, защото нейната разпоредба се припокрива с тази на чл. 6, ал. 5, т. 8 (според предложената нова редакция в коментара ми за чл. 6 и чл. 7).*		създадат риск за себе си и/или за трети лица; 4. не покриват възрастовите или други ограничения, приложими при предоставяне на услугата; 5. отказват да заемат определеното им място за сядане или ползване или не желаят да го направят в правилно положение.“
				8. *В проекта е включена разпоредба (чл. 9), която регламентира каква да бъде реакцията при инцидент на отговорното лице за безопасността. Но за мое учудване тази реакция се свежда единствено до подаване на сигнал на спешния телефон 112. И това при положение, че подаването на такъв сигнал е нещо, което всеки нормален човек, станал свидетел на инцидент, би направил и без да нормативно задължен. Неясно защо от отговорното лице за безопасността не се изисква да окаже на пострадалите при инцидента първа помощ. Трудно ми е да повярвам, че от гледна точка на безопасността е достатъчно лицето, което трябва да отговаря за нея, само да позвъни на 112 и след това да продължи да си гледа другата работа все едно, че*	**8. Приема се частично**	8. Към момента в чл. 6, ал. 4 посочва кога операторът на съоръжението е длъжен незабавно да го спре: „(4) Операторът на съоръжението е длъжен незабавно да прекрати сесията чрез бутона за аварийно спиране: 1. при сигнал за опасност или паника от страна на ползвател; 2. при навлизане на външно лице или предмет в зоната на движение на увеселителното съоръжение;

				нищо не се е случило. Според проекта не се изисква това лице нито да спре работата на увеселителното съоръжение, нито дори да евакуира останалите хора, намиращи се на него или в непосредствена близост. Според мен лицето, отговарящо за безопасността, трябва да има много повече задължения в случай на инцидент. Затова си позволявам да предложа текста на чл. 9 от проекта да стане ал. 1 и да се създаде ал. 2: *(2) В случаите по ал. 1 отговорното лице за безопасността незабавно предприема действия за:* *1. безопасно спиране на увеселителното съоръжение и извеждане от него и от опасната зона около него на всички ползватели и зрители;* *2. оказване на първа помощ на всички лица, пострадали при инцидента.*		3. в случаите по чл. 10; 4. при възникнал инцидент по чл. 11." Коментираната разпоредба на чл. 9, сега чл. 11 е редактирана така: „Чл. 11. При възникнал инцидент отговорното лице за безопасността незабавно уведомява компетентните контролни органи, включително националните служби за спешно реагиране, по реда, предвиден в Закона за националната система за спешни повиквания с единен европейски номер 112 и при възможност оказва първа долекарска помощ на пострадалите лица."
				9. *По отношение на чл. 10 имам следните коментари и предложения:* 1) Разпоредбата на ал. 3 в чл. 10 от проекта изцяло се разминава със законовите разпоредби. В ал. 3 се говори за „прегледи по време на експлоатация", което се разбира в смисъл, че по време на тези прегледи съоръжението трябва да работи (да е задвижено). Освен това е посочено, че тези прегледи се извършват за „спазване изискванията за безопасност, разписани в закона". Докато според закона (глава седма от ЗОИБПАУПИПО) органите за контрол от вида А извършват не прегледи за „спазване изискванията за безопасност, разписани в закона", а проверки на съответствието. Като тези проверки трябва да се правят не само на съоръженията, но и на оборудването и екипировката, включително на предпазните средства. И тъй като проверките, извършвани от органите за контрол от вида А, по същество се отнасят до	**9. Не се приема**	9. Направените коментари са правилни, но разпоредбата на чл. 10 отпада от проекта на наредба, тъй като касае технически изисквания, които са предмет на наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ

				изискванията към съоръженията, оборудването и екипировката, систематичното място в наредбата на разпоредбите, които уреждат тези проверки, е в раздел IV. С оглед на гореизложеното предлагам от чл. 10 на проекта да се заличи ал. 3. 2) В ал. 4 е поставено безусловно изискване, че отговорникът за безопасността трябва да поддържа технически паспорт на съоръжението. Но това изискване е в отклонение от законовата разпоредба (чл. 9, ал. 2 от ЗОИБПАУПИПО), според която поддържането на технически паспорт се прави от отговорното лице за безопасността само когато това е приложимо, а не във всеки случай. Освен това законовата разпоредба, за разлика от тази на проекта на наредба, се отнася не само до съоръженията, но също така и до оборудването и екипировката. И тъй като наредбата трябва да съответства на закона, предлагам ал. 4 на чл. 10 да се допълни по следния начин: (4) Отговорникът за безопасността поддържа технически паспорт на съоръжението, оборудването и екипировката – когато е приложимо.		
				10. Предлагам текста в проекта на чл. 11 да стане ал. 1 и да се създаде ал. 2: *(2) При монтаж и демонтаж на съоръжения по чл. 2 в увеселителни обекти по смисъла на § 5, т. 71 от допълнителните разпоредби на ЗУТ освен изискванията по ал. 1 се прилагат и правилата за монтаж/демонтаж, определени в наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ.* Мотиви: Предложените с проекта изисквания при монтаж и демонтаж на увеселителни съоръжения не включват изискванията на наредбата по чл. 56, ал. 6 на ЗУТ, което може да доведе до противоречиво тълкуване и прилагане на двете наредби.	**10. Не се приема.**	10. Предложението правилно отчита, че при монтаж и демонтаж на съоръжения в увеселителни обекти следва да се прилагат и специалните правила по наредбата по чл. 56, ал. 6 ЗУТ и именно по тези съображения разпоредбата на чл. 11 отпада от проекта на наредба.

				11. Предлагам чл. 12 да се отмени. Мотиви: Разпоредбата на чл. 12 донякъде преповтаря и в същото време противоречи на чл. 3. Противоречието се изразява в това, че според чл. 3 техническите изисквания към съоръженията се определят с наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ (и от никой друг), докато според чл. 12 техническите изисквания се определят и от производителите. Освен това, чл. 12 се намира в раздел III, който е наименован „изисквания за безопасност на...". А след като основния предмет на наредбата (чл. 1, ал. 1) включва определяне на тези изисквания (за безопасност), няма логика в чл. 12 да се прави препратка към наредбата по ЗУТ, която има съвсем друг предметен обхват**.**	**11. Приема се.**	11. Тъй като разпоредба на чл. 12 възпроизвежда и въвежда технически изисквания към съоръженията извън делегацията на чл. 19, ал. 1 от закона, отпада от проекта на наредба.
	07.08.2026 г. Чрез Портала за обществени консултации	**Николай Гелов**	☑Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица:	1. Коментари и предложения по чл. 13 С разпоредбата на чл. 13 се цели да се определят общи изисквания за безопасност (ал. 1), валидни за всички категории увеселителни съоръжения, както и основни ограничения за безопасност за отделните категории съоръжения – чрез приложения към наредбата. На пръв поглед начинът, по който се преследва постигането на тази цел, изглежда оправдан. Но за съжаление реализацията е повече от разочароваща, тъй като приложенията по ал. 2-4 на чл. 13 са оформени изключително непрофесионално. Освен това в тях са включени не само ограничения (пределни стойности) за различни параметри,	**1. Приема се**	1. Съобразно направените предложения, приложенията отпадат от проекта, а съдържанието на предложените текстове са възпроизведени в сегашен чл. 12, ал. 2, 3 и 4 и са във вида: „(2) За високоскоростните атракции по чл. 2, ал. 1, т. 1 се спазват изискванията по ал. 1 и се прилагат следните ограничения на основните рискови фактори:

<table>
<tr>
<td></td><td></td><td></td><td></td>
<td>представляващи риск, но и изисквания (а не ограничения) по отношение на обезопасяването. А това е в нарушение на добрите практики при изработване на нормативни документи.
Ето защо си позволявам да предложа следното:
1) В ал. 1 на чл. 13 първата точка да се допълни по следния начин;
1. ограничителни системи (предпазни колани, раменни лостове или заключващи се рамки (lap bars), които фиксират тялото, като:
а) високоскоростните атракции трябва да са оборудвани с 2 независими системи за фиксиране на тялото на ползвателите (напр. колан + рамо);
б) при въртящите се атракции и атракциите с центробежно задвижване тези системи трябва да имат заключващи механизми с двойна защита;
Мотиви: Чрез предложената редакция изискванията за минимално ниво на обезопасяване ще се преместят от приложенията на по-подходящо място в наредбата, включително от систематична гледна точка.
2) От таблиците на всички приложения да отпадне първата колона, която е наименована „Категория съоръжение“.
Мотиви: Категорията съоръжения се съдържа в наименованието на всяко приложение и няма нужда да се преповтаря и в самата таблица.
3) Приложение № 1 да се промени по следния начин:
<table>
<tr><td>Параметър</td><td>Стойност</td></tr>
<tr><td>Максимално положително ускорение (претоварване)</td><td>+4,5 g</td></tr>
<tr><td>Максимално отрицателно ускорение (претоварване)</td><td>-2 g</td></tr>
<tr><td>Максимална скорост</td><td>200 km/h</td></tr>
</table>
Мотиви: Използваните в проекта понятия „положителни динамични сили (G-force)” и</td>
<td></td>
<td>1. максимално положително ускорение (претоварване) + 4,5 g;
2. максимално отрицателно ускорение (претоварване) - 2 g;
3. максимална скорост 200 km/h.
(3) За въртящите се атракции и атракциите с центробежно задвижване по чл. 2, ал. 1, т. 2 се спазват изискванията по ал. 1 и се прилагат следните ограничения на основните рискови фактори:
1. максимално положително ускорение (претоварване) при въртене + 4 g;
2. максимална скорост на въртене 25 rpm;
3. минимално отстояние (безопасна зона) около съоръжението, освен ако производителят е предписал по-голямо минимално отстояние 5 m.
(4) За атракциите на голяма височина по чл. 2, ал. 1, т. 3 се спазват изискванията по ал. 1 и се прилагат следните ограничения на основните рискови фактори:
1. максимална височина 250 m;
2. максимална скорост на вятъра по време на експлоатация 20 m/s.“</td>
</tr>
</table>

				„отрицателни динамични сили (G-force)" имат по-скоро професионална насоченост и рядко се употребяват в разговорния език, поради което са неразбираеми за голяма част от хората. Вместо това е по-добре да се използват понятия като „ускорение" и/или „претоварване". Освен това, след като става въпрос за ограничения за безопасност, трябва да се фиксират конкретни пределни (максимално допустими) стойности на съответните параметри, а не да се дава цял диапазон от такива стойности, което само объркva хората и допуска спекулативно тълкуване. Освен това от приложението трябва да отпаднат спирачните системи, защото в ал. 1 на чл. 13 изрично е посочено, че всички категории увеселителни съоръжения трябва да бъдат оборудвани с аварийна спирачка. Което означава, че всички съоръжения, а не само висикоскоростните, трябва да имат основна спирачка + аварийна спирачка. 4) Приложение № 2 да се промени по следния начин: Параметър / Стойност Максимално положително ускорение (претоварване) при въртене / +4 g Максимална скорост на въртене / 25 rpm Минимално отстояние (безопасна зона) около съоръжението, освен ако производителят е предписал по-голямо минимално отстояние / 5 m Мотиви: Понятието „центробежна сила" е неразбираемо за голяма част от хората. Освен това, след като стойността на тази „сила" се измерва в „g" (земното ускорение), явно в случая се има предвид положително ускорение (претоварване). От приложението трябва да отпадне изискването за проверка на елементи, защото тези проверки не са ограничения за безопасност, а част от мерките, които		

				влизат в обхвата на предексплоатационната проверка по чл. 5. 5) Приложение № 3 да се промени по следния начин: <table><tr><td>Параметър</td><td>Стойност</td></tr><tr><td>Максимална височина</td><td>250 m</td></tr><tr><td>Максимална скорост на вятъра по време на експлоатация</td><td>20 m/s</td></tr></table> Мотиви: От приложението трябва да отпаднат параметрите „натоварване“ и „капацитет на кабина“, защото те зависят от производителя и не е целесъобразно да се определят нормативно. От приложението трябва да отпадне и евакуацията, защото това не е ограничение за безопасност, а елемент от плана за безопасност по чл. 4, ал. 1, т. 4. Ако авторите на проекта държат в наредбата да има специална разпоредба за плана за спасяване от височина (евакуация), бих ги посъветвал да добавят в чл. 4, ал. 2 нова т. 7 със следното съдържание: *7. мерки за сваляне (спасяване) на ползвателите от височина в случай на авария – при атракции на голяма височина.* В допълнение, предвид малкия им брой, смятам, че не е оправдано основните ограничения за безопасност за различните категории съоръжения да се представят в таблици като приложения към нормативния акт. Затова предлагам да се разгледа и възможността те да бъдат включени в основния текст на съответните алинеи на чл. 13. Например по следния начин: *(2) За високоскоростните атракции се спазват изискванията по ал. 1 и се прилагат следните ограничения на основните рискови фактори:* *1. максимално положително ускорение (претоварване): + 4,5 g;* *2. максимално отрицателно ускорение (претоварване): + 2 g;*		

				3. максимална скорост: 200 km/h.		
				2. Коментари и предложения по чл. 14-22 Включването в проекта на разпоредбите на чл. 14-22 е грубо нарушение на правилата за изготвяне и строеж на нормативните актове. Освен това тяхното наличие в проекта представлява явно нарушение на чл. 10 ЗНА. Затова призовавам те да отпаднат от проекта. Аргументи: Разпоредбите на чл. 14-22 от раздел III по същество регламентират технически изисквания към увеселителните съоръжения. А наличието на подобни разпоредби в проекта противоречи на чл. 3, в който изрично е казано, че техническите изисквания към съоръженията не са предмет на тази наредба (на проекта), а на наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ. А при съпоставка на съдържанието на разпоредбите на чл. 14-22 от проекта с тези на Наредба № V-12-707 от 2013 г. (това е наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ) веднага се набива на очи, че чл. 14-22 от проекта са почти пълно копие на разпоредби, които фигурират в Наредба № V-12-707. А правилата за формулиране на разпоредбите на нормативните актове допускат единствено препращане към разпоредби на друг нормативен акт, макар и по изключение. Но не и буквално възпроизвеждане на разпоредби от друг нормативен акт, каквото има в случая.	**2.Приема се**	2. Предложението е основателно по отношение недопускането на дублиране на техническите изисквания, уредени с наредбата по чл. 56, ал. 6 ЗУТ. Разпоредбите на чл. 14 до 22 отпадат от проекта на наредба.
				3. Коментари и предложения по раздел IV 1) При формулирането на наименованието на раздела са допуснати най-малко три грешки. Първата грешка се дължи на това, че не е посочено за какви точно изисквания към оборудването и екипировката става въпрос. Подобно на заглавието на раздел III, трябва да се допълни, че става въпрос за изисквания за безопасност. Втората грешка е защото индивидуалните предпазни средства са посочени в заглавието така, сякаш не са	**3. Приема се частично**	3. Предвид направените коментари раздел IV, сега Глава четвърта и разпоредбите в нея са придобили следния вид: „ Глава четвърта Изисквания към оборудването, екипировката и индивидуалните предпазни средства

				част от екипировката, а нещо отделно. Но от граматическото тълкуване на чл. 23, ал. 1 и 3 от закона (ЗОИБПАУПИПО) е видно, че индивидуалните предпазни средства се причисляват към екипировката. Като допълнителен аргумент в полза на това тълкуване може да се посочи и разпоредбата на чл. 19, ал. 1 от ЗОИБПАУПИПО, въз основа на която се издава наредбата. В тази разпоредба изобщо не се споменава за каквито и да било предпазни средства. Съответно, ако предпазните средства не са част от екипировката, а нещо отделно, тогава не би имало правно основание наредбата изобщо да урежда материя, свързана с тях. А третата грешка се изразява в това, че не се разбира за какво точно оборудване и екипировка става въпрос. От наименованието трябва да става ясно, че този раздел се отнася не до каквито и да било оборудване и екипировка, а до такива, които се използват при предоставяне на атракционни услуги с увеселителни съоръжения. За да се поправят тези грешки, предлагам заглавието на раздела да се промени на: *Изисквания за безопасност към оборудването и екипировката, използвани при предоставяне на атракционни услуги с увеселителни съоръжения* 2) На първо място искам да посоча, че разпоредбата на чл. 23 изобщо не кореспондира с наименованието на раздел IV, в който се намира този член. Според наименованието на раздела, той трябва да обединява разпоредби, уреждащи изисквания към оборудване и екипировка, което предполага тези изисквания да имат някакъв технически характер. Но за всеобщо учудване разпоредбата на чл. 23, която е първата по ред в този раздел, поставя изисквания към доставчици на услуги по чл. 2. На всичкото отгоре препратката към чл. 2 е граматически неправилна, тъй като сочи към атракционни услуги, докато чл. 2		Чл. 15. Доставчиците на услуги с увеселителни съоръжения осигуряват поддръжка на оборудването и екипировката в съответствие с: 1. инструкциите на производителя; 2. изискванията на приложимите нормативни актове и следните стандарти: EN 13814-1 Безопасност на увеселителни атракциони и увеселителни съоръжения. Част 1: Проектиране и производство; EN 13814-2 Безопасност на увеселителни атракциони и увеселителни съоръжения. Част 2: Функциониране, поддържане и експлоатация; EN 13814-3 Безопасност на увеселителни атракциони и увеселителни съоръжения. Част 3: Изисквания за контрол по време на проектиране, производство и експлоатация. Чл. 16. За предоставянето на атракционни услуги с увеселителни съоръжения, в зависимост от конкретната услуга и степента на риск, доставчикът осигурява индивидуални предпазни средства за потребителите като каски и/или други защитни средства за глава, очила и защитни маски/шлемове за защита на очите и лицето срещу удари, сблъсъци или

				всъщност се отнася до съоръжения, с които се предоставят атракционни услуги. Освен това не разбирам защо с тази разпоредба се изисква при поддръжката на оборудването и екипировката да се прилага стандарт EN 13814, който се отнася до увеселителни съоръжения. Още повече, че: • част 1 от стандарта се отнася до проектирането и производството на увеселителни съоръжения и засяга преди всичко лица, които произвеждат такива съоръжения, а не лица, които само ги експлоатират (доставчици на услуги); • част 3 от стандарта се отнася до изискванията за необходимите независими инспекции на увеселителни съоръжения. Тоест адресат на тези изисквания евентуално могат да бъдат органите за контрол от вида А, но не и лицата, които предлагат услуги с такива съоръжения. Но дори и на органите за контрол от вида А не може да се вмени задължение да спазват въпросния стандарт, защото по силата на чл. 25 от ЗОИБПАУПИПО те могат да извършват проверки по собствени процедури, стига същите да са одобрени от акредитиращия орган. Разпоредбата на чл. 23 е смущаваща и защото за самите съоръжения (виж раздел III от проекта) липсва изискване да се спазват каквито и да било стандарти. Също така името на стандарта е посочено непълно и двусмислено. Непълнотата идва от това, че в началото на името на стандарта липсва абревиатурата „БДС". А двусмислието произтича от това, че не е посочено за коя версия на стандарта става въпрос. Защото на сайта на БДС (www.bds-bg.org) е посочено, че има три версии на този		механични рискове (пробождане, охлузване). Чл. 17. Индивидуалните предпазни средства по чл. 15 трябва да: 1. имат нанесена маркировка "CE" в съответствие с изискванията на чл. 16 и 17 от Регламент (ЕС) 2016/425. 2. осигуряват защита от рисковете, според категориите рискове, определени в приложение I от Регламент (ЕС) 2016/425, без те самите да водят до увеличаване на който и да е риск и да съответстват на физическите размери на използващите ги лица, ако е това е възможно/допустимо, след подходящо регулиране. Чл. 18. Когато поради наличие на повече от един риск е необходимо ползващите увеселителното съоръжение да носят повече от едно индивидуално предпазно средство, те трябва да са съвместими и при едновременното им използване да продължават да бъдат ефективни срещу съответните рискове. Чл. 19. При ползването на индивидуалните предпазни средства се прилагат подходящи мерки за недопускане възникване

				стандарт, както следва (примерът е за част 1 от стандарта, но е валиден и за останалите две части): • версия БДС EN 13814-1:2019 – отменена; • версия БДС EN 13814-1:2019+A1:2024 – публикувана през 2024 г. и все още действаща; • версия БДС EN 13814-1:2026 – все още проект. А когато с нормативен акт се въвежда задължение за спазване на конкретен стандарт, както е в случая, трябва много ясно да се посочи кой е този стандарт, за да се изключи възможността за неточно тълкуване и прилагане. Искам да отбележа и това, че начина, по който са изброени частите на стандарт EN 13814 в т. 2 на чл. 23 от проекта, е в разрез с правилата за формулиране на разпоредбите на нормативните актове. Според тези правила би трябвало т. 2 на чл. 23 да се състои от букви („а", „б" и „в"), в които да се посочат съответните части на стандарта, например по следния начин: "*2. изискванията на приложимите нормативни актове и следните стандарти:* *а) БДС EN 13814-1 Безопасност на увеселителни атракциони и увеселителни съоръжения. Част 1: Проектиране и производство;* *б) БДС EN 13814-2 Безопасност на увеселителни атракциони и увеселителни съоръжения. Част 2: Функциониране, поддържане и експлоатация;* *в) БДС EN 13814-3 Безопасност на увеселителни атракциони и увеселителни съоръжения. Част 3: Изисквания за контрол по време на проектиране, производство и експлоатация.*" Не на последно място по важност искам да отбележа и това, че чл. 23 е единствената разпоредба в раздел IV, която урежда материя, свързана с оборудването и екипировката. Като всички останали членове от		на хигиенни и здравословни проблеми за ползвателите. Чл. 20. (1) Индивидуалните предпазни средства, които са предназначени за многократна употреба, се почистват и дезинфекцират ежедневно, след приключване на използването им. (2) Не се допуска използване на предпазни средства, които са счупени, деформирани или с нарушена по друг начин конструктивна цялост, както и на такива, които по някаква причина не могат да се закрепят сигурно към тялото, включително поради неработеща закопчалка или недостатъчна притискаща сила. (3) Повредените предпазни средства се подменят с нови от същия вид, които осигуряват ефективно предпазване срещу съответните рискове."

				този раздел разглеждат само въпроси, свързани с индивидуалните предпазни средства. В резултат на това няма как да се приеме, че наредбата урежда изчерпателно материята, свързана с безопасността на оборудването и екипировката, както изисква чл. 44, ал. 1 от Указа по прилагане на ЗНА. Защото, на основание чл. 23 и чл. 24 от ЗОИБПАУПИПО, в наредбата трябва най-малкото да бъде посочено, че оборудването и екипировката подлежат на проверки от орган за контрол от вида А и само при успешно премината проверка могат да получат сертификат за съответствие, който удостоверява тяхната годност за безопасна употреба. За да се отстранят посочените от мен слабости в чл. 23, предлагам той да бъде променен по следния начин: *Чл. 23. (1) Оборудването и екипировката, включително предпазните средства, използвани при предоставянето на услуги с увеселителните съоръжения по чл. 2, трябва:* *1. да имат сертификат за съответствие, издаден от орган за контрол от вида А след успешно премината първоначална или периодична проверка на съответствието;* *2. да се поддържат и експлоатират съгласно изискванията на производителя и на приложимата нормативна уредба.* *(2) Оборудването и екипировката по ал. 1 подлежат на проверка от орган за контрол от вида А всяка година, както и след ремонт, авария, модификация или промяна, която влияе на целостта им. При всяка модификация, ремонт или промяна/подмяна на конструктивен елемент на оборудване или екипировка по ал. 1 техният собственик или ползвател прилага процедура за управление на промени, която задължително включва:* *1. анализ на риска от промяната;* *2. определяне на мерки за безопасност;*		

				3. наличие на сертификат за съответствие, издаден от акредитиран орган за контрол от вида А, удостоверяващ съответствието на оборудването и екипировката при предоставянето на услуги с увеселителните съоръжения по чл. 2 с приложимите изисквания за безопасност, преди пускане след промяната. *(3) Оборудване претърпяло модификация или основен ремонт, не може да се използва при предоставянето на услуги с увеселителни съоръжения по чл. 2 без сертификат, удостоверяващ съответствието му с приложимите изисквания за безопасност.* 3) В основния текст на чл. 24, подобно на чл. 23, се прави препратка към чл. 2, която е граматически неправилна. За да се отстрани тази граматическа грешка, предлагам в основния текст да се направи следното допълнение: *„Чл. 24. За предоставянето на услуги с увеселителните съоръжения по чл. 2, в зависимост от ...“* 4) Разпоредбата на чл. 25 не е формулирана кратко, точно и ясно, както изискват правилата за съставяне на нормативни актове. В т. 1 се прави препратка към наредбата за съществените изисквания и оценяване съответствието на личните предпазни средства, което е позволено само по изключение и то при условие, че не води до неяснота на текста. В случая, обаче, тази препратка води именно до това. Защото наредбата, към която се препраща, от своя страна препраща към Регламент (ЕС) 2016/425 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. относно личните предпазни средства и за отмяна на Директива 89/686/ЕИО на Съвета (ОВ, L 81/51 от 31 март 2016 г.), наричан за краткост "Регламент (ЕС) 2016/425". И така, за да може човек да разбере какви		

				са изискванията за безопасност към личните предпазни средства, той трябва да се рови в куп други нормативни документи. Освен това, смятам, че с използването на този похват (препращане към друг нормативен акт) се заобикаля изискването на чл. 44, ал. 1 от Указа по прилагането на ЗНА и наредбата по чл. 19, ал. 1 от ЗОИБПАУПИПО не урежда изчерпателно материята, до която се отнася. А в крайна сметка, като се съобрази разпоредбата на чл. 8 от наредбата за съществените изисквания и оценяване съответствието на личните предпазни средства, се оказва, че е достатъчно личните предпазни средства да носят маркировка „CE", за да се удостовери, че отговарят на изискванията на Регламент (ЕС) 2016/425. Затова предлагам, т. 1 на чл. 25 да се промени по следния начин: 1. да имат поставена маркировка „CE"; 5) Предлагам в чл. 27 да се заличат думите „на услуга по чл. 2", защото от начина, по който е формулирана разпоредбата, се разбира, че става въпрос за различни ползватели на индивидуални предпазни средства, а не на услуги. Освен това препратката към услуги по чл. 2 е граматически неточна, защото чл. 2 урежда категориите увеселителни съоръжения, използвани за атракционни услуги, а не самите услуги. 6) Разпоредбата на чл. 28 е абсолютно безполезна във вида, в който е предложена, защото посочва единствено за чия сметка се извършват определени дейности, но не и дали тези дейности са задължителни. Освен това от гледна точка на безопасността не мисля, че е добра идея изобщо да се допуска извършване на ремонт на повредени		

				предпазни средства. Когато става въпрос за защита на човешкото здраве и живот, не бива да се правят компромиси. Още повече, когато не е ясно от кого и как ще бъде извършен ремонта на едно предпазно средство, нито дали този ремонт ще възстанови изцяло неговите оригинални свойства и характеристики. Затова предлагам чл. 28 да се промени по следния начин: *Чл. 28. (1) Индивидуалните предпазни средства, които са предназначени за многократна употреба, се почистват и дезинфекцират ежедневно, след приключване на използването им.* *(2) Не се допуска използване на предпазни средства, които са счупени, деформирани или с нарушена по друг начин конструктивна цялост, както и на такива, които по някаква причина не могат да се закрепят сигурно към тялото, включително поради неработеща закопчалка или недостатъчна притискаща сила (например при разхлабени ремъци или връзки).* *(3) Предпазни средства, които са повредени или имат понижени технически характеристики спрямо номиналните, незабавно се подменят с нови от същия вид, които осигуряват ефективно предпазване срещу съответните рискове.*		
5.	**10.08.2026 г. Чрез Портала за обществени консултации**	**Николай Гелов**	☑Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица:	I. Коментари и предложения по допълнителните разпоредби 1) Точки 1-3 на §1 от допълнителните разпоредби са формулирани в нарушение на чл. 32, ал. 2, т. 3 от Указа по прилагане на ЗНА, тъй като не е изпълнено нито едно от условията, които обосновават възможност те да бъдат включени в допълнителните разпоредби. Тези изрази нито се употребяват многократно в наредбата (има ги само в чл. 2, ако не броим	**I. Приема се**	I. 1. Предложението е отразено в проекта на наредба. Разпоредбата на чл. 2, ал. 1 придобива следната редакция: „(1) Наредбата се прилага за увеселителните съоръжения, представляващи източник на повишена опасност, с които се предоставят атракционни услуги, предназначени за и поставяни в увеселителни обекти:

				приложенията), нито е невъзможно да се даде тяхното обяснение в съответния текст (чл. 2). Освен това написаното в т. 1-3 трудно може да се нарече обяснение на съответните изрази, защото то по-скоро представлява изброяване на видове увеселителни съоръжения, които се включват в дадена категория. Затова предлагам видовете съоръжения, изброени в т. 1-3 на §1 от допълнителните разпоредби, да се преместят в чл. 2. Още повече, че това няма да е особено трудно, като може да се направи по следния начин: Чл. 2. Наредбата се прилага за увеселителните съоръжения, представляващи източник на повишена опасност, с които се предоставят атракционни услуги, предназначени за и поставяни в увеселителни обекти: 1. висикоскоростни атракции, а именно: а) увеселителни влакчета: класически екстремни съоръжения, включващи стоманени или дървени трасета с резки завои, големи наклони и висока скорост; б) стартиращи влакчета: използват мощни магнитни или хидравлични системи, за да ускорят влакчето от 0 до над 100 км/ч за секунди; в) въртящи се влакчета: при които кабините се въртят свободно, докато се движат по пистата, осигурявайки непредвидимо изживяване; г) атракции, които въртят посетителите в кръг с висока скорост и интензивно задвижване, често променяйки наклона; 2. въртящи се атракции и атракции с центробежно задвижване, а именно: а) верижни въртележки: седалки, окачени на вериги, които се въртят около висока централна кула, издигайки се на голяма височина.		1. висикоскоростни атракции, а именно: а) увеселителни влакчета: класически екстремни съоръжения, включващи стоманени или дървени трасета с резки завои, големи наклони и висока скорост; б) стартиращи влакчета: използват мощни магнитни или хидравлични системи, за да ускорят влакчето от 0 до над 100 км/ч за секунди; в) въртящи се влакчета: при които кабините се въртят свободно, докато се движат по пистата, осигурявайки непредвидимо изживяване; г) атракции, които въртят посетителите в кръг с висока скорост и интензивно задвижване, често променяйки наклона. 2. въртящи се атракции и атракции с центробежно задвижване, а именно: а) верижни въртележки: седалки, окачени на вериги, които се въртят около висока централна кула, издигайки се на голяма височина; б) затворени кабини, които се въртят толкова бързо, че центробежната сила притиска хората към стените, а подът често се спуска; в) гондоли с места за сядане, които се въртят интензивно около хоризонтална ос, често

				б) затворени кабини, които се въртят толкова бързо, че центробежната сила притиска хората към стените, а подът често се спуска. в) гондоли с места за сядане, които се въртят интензивно около хоризонтална ос, често обръщайки потребителите с главата надолу; 3. атракции на голяма височина, а именно: а) кули за свободно падане: съоръжения, които издигат потребителите на десетки метри височина и след това ги пускат свободно надолу с голяма скорост; б) скачащи кули: вертикални съоръжения, които изстрелват потребителите нагоре или ги движат нагоре-надолу с интензивно ускорение; в) катапулти: капсули, които се изстрелват рязко нагоре с помощта на еластични въжета или пневматика, достигайки висока височина; г) махала: големи гондоли, които се люлеят като махало на голяма височина и с висока скорост; д) виенски колела: големи въртящи се колела с прикрепени по периферията им кабинки (седалки), които се използват за панорамно наблюдение и развлечение.		обръщайки потребителите с главата надолу. 3. атракции на голяма височина, а именно: а) кули за свободно падане: съоръжения, които издигат потребителите на десетки метри височина и след това ги пускат свободно надолу с голяма скорост; б) скачащи кули: вертикални съоръжения, които изстрелват потребителите нагоре или ги движат нагоре-надолу с интензивно ускорение; в) катапулти: капсули, които се изстрелват рязко нагоре с помощта на еластични въжета или пневматика, достигайки висока височина; г) махала: големи гондоли, които се люлеят като махало на голяма височина и с висока скорост; д) виенски колела: големи въртящи се колела с прикрепени по периферията им кабинки (седалки), които се използват за панорамно наблюдение и развлечение. "
				2) Предлагам т. 5 в §1 да се промени по следния начин: "5. „Дневник за техническо обслужване" е дневника на съоръжението по смисъла на наредбата по чл. 56, ал. 6 от Закона за устройство на територията.		2. Приема се. Отразено в проекта

				Мотиви: В проекта дневникът за техническо обслужване неправилно се свързва с понятията, използвани в чл. 23, чл. 2, т. 6 и чл. 38, т.3 от наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ. Грешката произтича от това, че тези понятия не са дефинирани. За разлика от понятието „дневник на съоръжението", за което в наредбата по ЗУТ има изрично определение.		
				II. Не подкрепям предложението наредбата да влиза в сила от момента на обнародването ѝ. Освен това липсват основателни мотиви, които да обосновават подобна наложителност. Най-малкото §2 от ПЗР на ЗОИБПАУПИПО определя само срока за приемане на подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане, но не и кога да влизат в сила те. Освен това в оценката на въздействието е посочено, че към момента на нейното изготвяне в регистрите на Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация" няма вписани акредитирани органи от вида А, които да се занимават с проверка на съответствието на съоръженията, оборудването и екипировката (включително предпазните средства), използвани при предоставянето на атракционни услуги, представляващи източник на повишена опасност. Като е много вероятно и до приемането на наредбата да не се появят такива органи. Което означава, че тази наредба ще бъде, образно казано, мъртвородена, тъй като няма да може да се прилага на практика. Което прави безсмислено да се форсира нейното влизане в сила. Затова предлагам да се предвиди отлагателен период за влизане в сила на наредбата след нейното обнародване. Така ще се даде възможност на доставчиците на атракционни услуги с увеселителни съоръжения да приведат дейността си в съответствие с нейните разпоредби. Като смятам, че срокът за	**II. Приема се по принцип**	II. Параграфът отпада от проекта.

				отлагане на влизането в сила трябва да е най-малко равен на този, приложен за наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ, която урежда сходна материя.		
6.	**Писмо, съдържащо становище, постъпило в деловодната система на МИИИ с вх. 04-16-123/11.08.2026 г.**	**Министерството на регионалното развитие и благоустройството**	☐ Лицето действа от свое име ☑ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: Администрацията на МРРБ	Публикуваният за обществена консултация проект на наредба е разработен на основание на чл. 19, ал. 1 от Закона за общите изисквания за безопасност при предоставяне на атракционни услуги, представляващи източник на повишена опасност (ЗОИБПАУПИПО). Разпоредбата на чл. 19, ал. 1 от ЗОИБПАУПИПО изисква *условията, редът и изискванията за безопасност при предоставяне на услугите по чл. 2, ал. 2, т. 1 от закона, както и по отношение на оборудването и екипировката да се определят с наредба на Министерския съвет по предложение на министъра на икономиката, инвестициите и индустрията, на министъра на туризма и на председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор*, т.е. наредбата следва да регламентира самите услуги по чл. 2, ал. 2, т. 1 от ЗОИБПАУПИПО, за предоставянето на които се ползват увеселителни съоръжения, представляващи източник на повишена опасност. Техническите изисквания към съоръженията за предоставяне на услугите по чл. 2, ал. 2, т. 1 от ЗОИБПАУПИПО са предмет на наредбата по реда на разпоредбата на чл. 19, ал. 2 от ЗОИБПАУПИПО, която гласи следното: *„Техническите изисквания към съоръженията за предоставяне на услуги по чл. 2, ал. 2, т. 1, предоставяни в увеселителни обекти, се*	**Приема се**	Становището правилно разграничава предмета на наредбата по чл. 19, ал. 1 от ЗОИБПАУПИПО от предмета на наредбата за техническите изисквания към съоръженията по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ. Проектът е редактиран така, че да не дублира техническата уредба за увеселителните съоръжения.

				определят с наредбата по чл. 56, ал. 6 от Закона за устройство на територията.". Наредбата по чл. 56, ал. 6 от Закона за устройство на територията (ЗУТ) е действащата Наредба № V-12-707 от 2013 г. за условията и реда за устройството, безопасността и техническите изисквания към съоръженията, поставяни в увеселителни обекти (Наредба № V-12-707 от 2013 г.) на министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на вътрешните работи и министъра на младежта и спорта. Във връзка с изложените разпоредби на ЗОИБПАУПИПО **считаме, че в публикувания за обществени консултации проект на наредба са включени изисквания, които излизат извън законовата делегация на чл. 19, ал. 1 от ЗОИБПАУПИПО**, а именно изисквания към увеселителни съоръжения, представляващи източник на повишена опасност. В чл. 2 от проекта на наредба е направена класификация на тези съоръжения с определения към определените видове в допълнителната разпоредба на проекта, в раздел III от проекта са преписани цели членове с изисквания към увеселителните съоръжения и увеселителните обекти от действащата Наредба № V-12-707 от 2013 г., както и са разработени две приложения с определени в тях ограничения за безопасност към определени увеселителни съоръжения. В чл. 5 от действащата Наредба № V-12-707 от 2013 г. има вече определена класификация на увеселителните съоръжения и ако е необходимо тази класификация да бъде променена при вземане предвид на ЗОИБПАУПИПО, то това следва да бъде направено в същата наредба. Обръщаме внимание, че Наредба № V-12-707 от 2013 г. все още не е отворена за преработка в съответствие със ЗОИБПАУПИПО точно заради неяснота в закона за		

				това кои са увеселителните съоръжения, представляващи източник на повишена опасност. За тази неяснота и за необходимостта от извършване на съответни за това промени в ЗОИБПАУПИПО сме информирали с писма наш изх. № 90-05-1020(2)/29.6.2026 г. и № 90-05-1020(3)/7.7.2026 г. Министерството на транспорта и съобщенията, Министерството на вътрешните работи и Министерството на младежта и спорта, както и Министерството на икономиката, инвестициите и индустрията с писмо № 90-05-1304(1)/27.7.2026 г. Съгласно § 1, т. 7 от Допълнителната разпоредба на ЗОИБПАУПИПО *„увеселителни обекти*" са обектите с увеселителни съоръжения по § 5, т. 71 от допълнителните разпоредби на ЗУТ, а съгласно т. 8 от същата разпоредба *„увеселителни съоръжения, представляващи източник на повишена опасност*" са съоръжения или съвкупност от съоръжения, технически устройства, конструкции или системи, предназначени за атракционни цели в увеселителни обекти по смисъла на § 5, т. 71 от допълнителните разпоредби на ЗУТ, <u>които функционират чрез задвижване от външен източник на енергия с висока скорост, бързо въртене или интензивно задвижване или на голяма височина</u>, които при неспазване на правилата за експлоатация или при механична повреда са източник на повишена опасност и могат да доведат до непосредствена или косвена опасност за живота и/или здравето на ползвателите. Съгласно § 5, т. 71 от допълнителните разпоредби на ЗУТ *„увеселителни обекти*" са обществено достъпни открити или покрити площи за увеселителни дейности с подходящо за целта устройство и разположени увеселителни съоръжения, преобладаващата част от които се задвижват от външен източник на енергия - електричество, горива, соларни панели и други.		

				БДС EN 13814 определя изисквания за осигуряване на безопасното проектиране, оразмеряване, производство и монтаж на подвижни, временни или постоянно монтирани машини и конструкции, които са предназначени за използване от хората за развлекателна дейност. В стандарта са обхванати и трите категории съоръжения, съгласно чл. 5 от Наредба № V-12-707 от 2013 г. В определението на ЗОИБПАУПИПО за „увеселителни съоръжения, представляващи източник на повишена опасност" се набляга на параметри като „висока скорост, бързо въртене или интензивно задвижване или на голяма височина", като от това не може да се конкретизират видове съоръжения, а само да се направи тълкуване за търсенето на високи стойности на параметрите скорост, въртене, задвижване и височина. С оглед на това тълкуване считаме, че разпоредбите на ЗОИБПАУПИПО следва да се отнасят само за част от обхванатите с Наредба № V-12-707 от 2013 г. съоръжения, а именно първа категория съоръжения, определени като екстремни и предназначени за лица над 10 години и с ускорение, което надвишава 10 m/s^2, и/или със скорост над 10 m/s. Освен, че в посочения по-горе публикуван за обществена консултация проект на наредба са включени изисквания, които излизат извън законовата делегация на чл. 19, ал. 1 от ЗОИБПАУПИПО, то разработеният проект влиза и в противоречие с чл. 10 от Закона за нормативните актове (ЗНА), съгласно който *„Обществени отношения от една и съща област се уреждат с един, а не с няколко нормативни актове от същата степен. Обществени отношения, които спадат към област, за която има издаден нормативен акт, се уреждат с неговото допълнение или изменение, а не с отделен акт от същата степен."* Действащият нормативен акт с технически изисквания към увеселителните съоръжения е Наредба № V-12-707 от 2013 г. и при	

				спазване на ЗНА и в случай на необходимост от промени, те следва да се извършват в същата тази наредба. Във връзка с гореизложеното считаме, че посоченият по-горе публикуван за обществени консултации проект на наредба следва да се преработи, като по отношение на изискванията към увеселителните съоръжения следва единствено да се реферира към наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ. В този смисъл от проекта на наредба следва да се заличат чл. 2, чл.11, раздел III, § 1, т. 1, 2 и 3, приложение № 1 и приложение № 2.		
7.	**Получено писмо чрез e-docs, вх. № 92-00-892/25.08.2026 г.**	**Инж. Димитър Бичев, председател на Сдружението на собствениците на атракционни съоръжения**	☐ Лицето действа от свое име ☑ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: Членовете на Сдружението на собствениците на атракционни съоръжения	В този смисъл намираме за ненужно да се преуреждат със същия по степен нормативен акт обществени отношения, касаещи дейността на съоръжения от типа луна-парк, които вече са подробно уредени от действащото законодателство чрез приетата Наредба от 2013 г., по която и досега браншът работи успешно. На следващо място считаме, че приемането на наредбата следва да бъде отложено до окончателното приемане на наредбите, произтичащи от законодателството на Европейския съюз, които да бъдат нотифицирани по реда на Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 г., каквото становище е изразено и от Министерството на икономиката, инвестициите и индустрията, видно от изпратено и до нас писмо с изх. № 31-03-44/13.07.2026 г. на Министерството на транспорта и съобщенията. Също така, имаме много резерви и възражения и по отношение съдържанието на много от текстовете и отделните разпоредби в проекта на наредба, като считаме, че някои от тях трябва да отпаднат напълно, а други да бъдат преработени. 1. Направеното в чл. 2, т. 1-3 деление на видовете увеселителни съоръжения считаме за неточно и	**Приема се частично**	Приема се необходимостта да се избегне дублиране и противоречие с действащата техническа уредба и да се осигури реалистичен преходен период за изпълнение на новите задължения. Не се приема отпадане на изисквания, които произтичат пряко от новия закон и са необходими за единното ниво на безопасност и контрол. 1. Приема се частично. Запазва се делението на

				неправилно – то не дава ясна представа за коя възрастова група на очакваните потребители са подходящи. За разлика от дадената в проекта на наредба класификация по видове, в чл. 5, ал. 1-3 от действащата Наредба № V-12-707 от 15.11.2013 г. е дадено едно много по-подробно разграничение на видовете атракциони по категории в зависимост от степента на опасност и предназначението им по възрастови групи на очакваните потребители. Като по тези критерии съоръженията, поставяни в увеселителни обекти, се класифицират в три категории: 1. Първа категория (екстремни) – предназначени за лица над 10 години и с ускорение, което надвишава 10 m/s², и/или със скорост над 10 m/s; 2. Втора категория (семейни) – предназначени за лица над 10 години и със скорост и ускорение, по-малки от тези на съоръженията по т. 1, които не попадат в обхвата на първа категория; 3. Трета категория (детски) – предназначени за деца до 10 години. В зависимост от начина на управление съоръженията, поставяни в увеселителни обекти, са с ръчно, механично (хидравлично и пневматично), електрическо и електронно управление. В зависимост от изискванията за предварителна подготовка на терена и монтаж съоръженията са свободно поставени върху терена (без да се нарушава теренът) и трайно прикрепени (анкерирани) върху предварително подготвен терен или изпълнена основа. В този смисъл считаме, че текстът на чл. 2, т. 1-3 следва да бъде редактиран като отпадне направената в него класификация и вместо това се възпроизведе чл. 5, ал. 1-3 от Наредба № V-12-707 от 15.11.2013 г., или текстът на чл. 2 да се редактира		увеселителните съоръжения, но с редакция, като се възприема и категоризирането им съгласно наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ, за да се избегнат противоречия в нормативната уредба. Разпоредбата на чл. 2 придобива следния вид: „**Чл. 2.** (1) Наредбата се прилага за увеселителните съоръжения, представляващи източник на повишена опасност, с които се предоставят атракционни услуги, предназначени за и поставяни в увеселителни обекти: 1. високоскоростни атракции, а именно: а) увеселителни влакчета: класически екстремни съоръжения, включващи стоманени или дървени трасета с резки завои, големи наклони и висока скорост; б) стартиращи влакчета: използват мощни магнитни или хидравлични системи, за да ускорят влакчето от 0 до над 100 км/ч за секунди; в) въртящи се влакчета: при които кабините се въртят свободно, докато се движат по пистата, осигурявайки непредвидимо изживяване; г) атракции, които въртят посетителите в кръг с висока скорост и интензивно задвижване, често променяйки наклона.

				така, че да препраща към наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ.		2. въртящи се атракции и атракции с центробежно задвижване, а именно: а) верижни въртележки: седалки, окачени на вериги, които се въртят около висока централна кула, издигайки се на голяма височина; б) затворени кабини, които се въртят толкова бързо, че центробежната сила притиска хората към стените, а подът често се спуска; в) гондоли с места за сядане, които се въртят интензивно около хоризонтална ос, често обръщайки потребителите с главата надолу. 3. атракции на голяма височина, а именно: а) кули за свободно падане: съоръжения, които издигат потребителите на десетки метри височина и след това ги пускат свободно надолу с голяма скорост; б) скачащи кули: вертикални съоръжения, които изстрелват потребителите нагоре или ги движат нагоре-надолу с интензивно ускорение; в) катапулти: капсули, които се изстрелват рязко нагоре с помощта на еластични въжета или пневматика, достигайки висока височина;

						г) махала: големи гондоли, които се люлеят като махало на голяма височина и с висока скорост; д) виенски колела: големи въртящи се колела с прикрепени по периферията им кабинки (седалки), които се използват за панорамно наблюдение и развлечение. (2) В зависимост от степента на опасност и предназначението им по възрастови групи на очакваните ползватели увеселителните съоръжения по ал. 1 се класифицират в три категории: 1. първа категория (екстремни) - предназначени за лица над 10 години и с ускорение, което надвишава 10 m/s^2, и/или със скорост над 10 m/s; 2. втора категория (семейни) - предназначени за лица над 10 години и със скорост и ускорение, по-малки от тези на съоръженията по т. 1, които не попадат в обхвата на първа категория; 3. трета категория (детски) - предназначени за деца до 10 години. (3) В зависимост от начина на управление увеселителните съоръжения по ал. 1, са с ръчно, механично (хидравлично и пневматично), електрическо и електронно управление. (4) В зависимост от изискванията за предварителна подготовка на

						терена и монтаж увеселителните съоръжения по ал. 1 са свободно поставени върху терена (без да се нарушава теренът) и трайно прикрепени (анкерирани) върху предварително подготвен терен или изпълнена основа.“
				2. По отношение текста на чл. 4, ал. 1, т. 3 от проекта на Наредба за придружаване на увеселителните съоръжения, оборудването и екипировката, с които се предоставя услугата, от документ, удостоверяващ тяхното съответствие с приложимите изисквания за безопасност, съгласно стандарти EN 13814-1, 2, 3, издадено от орган за контрол от вида А, съгласно изискванията на ISO/IEC 17020, акредитиран от национален орган за акредитация – страна по многостранното споразумение на GLOBAL ACI (GLOBAL ACI MRA), също многократно сме изразявали резерви, тъй като такива нарочно акредитирани органи на практика напълно отсъстват от пазара, което е пречка на този етап да бъде приложена въпросната разпоредба. Проблемът с липсата на акредитирани органи за контрол и за удължаване на срока за изпълнение на тези изисквания от доставчиците на услуги е обсъден и в писмо изх. № 31-03-44/13.07.2026 г. на министъра на транспорта и съобщенията. Становище в този смисъл е изразило и Министерството на регионалното развитие и благоустройството в негово писмо, адресирано до Министъра на транспорта и съобщенията, Министъра на вътрешните работи и Министъра на младежта и спорта с копие до Главния секретар на Министерския съвет и до ССАС. В тази връзка предлагаме текстът на чл. 4, ал. 1, т. 3 от проекта да се преработи, като в него се добави, че		2. Приема се частично. Точка 3 е редактирана и е в пълно съответствие с чл. 11, т. 1 от ЗОИБПАУПИПО. Към момента е т. 2 от проекта и има следното съдържание: „2. увеселителните съоръжения, оборудването и екипировката, с които се предоставя услугата, са придружени с документ от производителя или от упълномощено от него лице за съответствието с приложимите изисквания за безопасност съгласно стандарти EN 13814-1, 2, 3, издаден от орган за контрол от Вида А, съгласно изискванията на ISO/IEC 17020, акредитиран от Национален орган за акредитация страна по многостранното споразумение на EA (EA MLA) или многостранното споразумение на GLOBAL ACI (GLOBAL ACI MRA);“ Предложението горното изискване да се прилага след появата на акредитирани органи за контрол от вида А не може да бъде подкрепено, тъй като ще противоречи на закона. Именно в

				това изискване ще се прилага след появата на акредитирани органи за контрол от вида А.		ПЗР на закона е можело да бъде уредена тази възможност.
				3. Следва да претърпи промяна и чл. 4, ал. 2, т. 2 от проекта на наредба, в който се казва, че планът за безопасност и здраве по ал. 1, т. 4 включва минимум данни за използването на съоръженията, екипировката и оборудването и оценка на годността им спрямо указания от производителя срок. В частта „указания от производителя срок" текстът според нас е нужно да бъде променен, тъй като в гражданския оборот има действащи съоръжения, чийто производители вече не съществуват – например заводът за тежко машиностроене в гр. Радомир. Голяма част от действащите атракционни съоръжения от типа луна-парк са произведени именно в този завод или в други подобни на него заводи в България. Въпреки че са произведени доста отдавна, тези съоръжения са изключително здрави и продължават да работят безотказно. За лицата, предоставящи услуги с тези атракционни съоръжения, ще е невъзможно да удостоверят с издаден от производителя документ срокът на годност на съоръженията, екипировката и оборудването, след като производителят отдавна не съществува като субект. В това отношение считаме текстовете от наредбата, препращащи към указани от производителя срокове и правила за работа, за дискриминационни, тъй като на тези условия биха отговаряли единствено нови съоръжения и с прилагането на тези текстове на наредбата ще се стигне дотам, че да отпаднат произведените в България съществуващи и действащи съоръжения, отговарящи на изискванията на наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ. Ето защо предлагаме разпоредбата на чл. 4, ал. 2, т. 2 от проекта на наредба да бъде променена, като		3. Не се приема. Текстът е в пълно съответствие с разпоредбата на 9, ал. 4, т. 2 от ЗОИБПАУПИПО.

				думите „указания от производителя срок" да отпаднат и се заменят с „предписание от акредитиран орган за контрол, дадено с документа за съответствие с изискванията за безопасност на съоръжението" или евентуално последният текст да се добави към текста на наредбата. 4. По същите причини предлагаме промяна и в текста на чл. 5, ал. 3, като думите „определени от производителя на съоръжението" да се заменят с или към тях да се добави „с документ за тяхното съответствие с изискванията за безопасност, издаден от акредитиран орган за контрол". В разпоредбата липсва ясно разграничение на визуален преглед и специализирани изпитвания. Например при 10-15-годишно съоръжение визуално една заварка може да изглежда нормално. Но това не означава непременно, че няма умора или пукнатина. Наредбата говори за структурна и механична цялост, износване, болтове, вериги, оси и т.н., но няма ясно определени случаи, при които се изисква NDT / безразрушителен контрол/. Според мен трябва да има въведен в наредбата принцип от типа: „NDT контрол на критични конструктивни елементи се извършва съобразно изискванията на производителя, проектната документация, оценката на риска, възрастта и експлоатационното натоварване на съоръжението".		4. Приема се по по принцип. Обръщаме внимание, че текстът съответства напълно на разпоредбата на чл. 23, ал. 2, т. 5 от наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ, но предвид предложението и с оглед чл. 4, ал. 1, т. 2 от проекта на наредба, за прецизност ал. 3 на чл. 5 придобива вида: „(3) Проверката включва извършване на задължителни прегледи, определени от производителя на съоръжението **или в документа за съответствието с приложимите изисквания за безопасност съгласно стандарти EN 13814-1, 2, 3, издаден от орган за контрол от Вида А**, за допустими толеранси, граница на нехоризонталност, въздушно и хидравлично налягане, износване, проверки по системите за заключване и ограничаване на потребителите, структурна и механична цялост, прегради, ограждения, заключващи и осигуряващи устройства, както и за възли и детайли."

				5. В чл. 6, ал. 2, т. 2 също е нужно да се внесе промяна, като към текста след думите „когато това се изисква с указания на производителя" се добави „или с предписание от акредитиран орган за контрол съобразно издадения документ за съответствие с изискванията за безопасност". 6. Разписаното в чл. 8, ал. 1 изискване доставчикът на услугата или член на обслужващия персонал да провежда инструктаж преди предоставянето на услугата на всяко лице, като го запознава с правилата за безопасност и дава необходимите пояснения, е невъзможно за прилагане що се касае до атракционите от типа луна-парк. Това по правило са масови атракциони. Услугите в тях не се предоставят индивидуално както е например при въздушно-атракционните или водно-атракционните услуги. В този смисъл на практика ще бъде невъзможно да се провежда индивидуален инструктаж на всеки един ползвател на услугата. Тук отново остава открит въпросът как ще се удостоверява провеждането на инструктажа спрямо конкретно лице. Извършването на индивидуален инструктаж в съоръженията от типа луна-парк считаме за излишно, още повече, че в чл. 4, ал. 1, т. 8 и т. 9 изрично е записано, че на видно място и в четимо състояние се поставят правила за безопасност, както и се осигурява предварителна информационна		5.Приема се по принцип. В чл. 6, ал. 2, т. 2 придобива следната редакция: „2. осигурява придружител – **пълнолетно лице** на ползвателите на съоръженията, когато това се изисква с указанията на производителя **или с предписание от орган за контрол от Вида А, издал документа за съответствието с приложимите изисквания за безопасност съгласно стандарти EN 13814-1, 2,** 3; 6.Приема се по принцип. Чл. 8, ал. 1 – сега чл. 9, ал. 1 придобива следната редакция: „(1) При необходимост или по искане на всяко лице, което желае да ползва услугата доставчикът на услугата или обучен член на обслужващия персонал е длъжен да проведе инструктаж и да даде необходимите пояснения, свързани с безопасността при ползването на услугата."

				обезпеченост чрез табела или по друг обществено достъпен начин, включващи информацията по ал. 4-та, в т.ч. описание на услугата – основни/съществени характеристики и други, вкл. потенциални рискове. Моля текстът на чл. 8, ал. 1 да отпадне изцяло или от неговото приложение да бъдат изключени атракционните съоръжения от типа луна-парк. 7. Разпоредбата на чл. 10, ал. 2 също според нас трябва да претърпи корекции, като към него след думите „в съответствие с инструкциите на производителя" да се добави „или с предписание от орган за контрол съобразно издадения документ за съответствие с изискванията за безопасност". Отделно от това, в проекта на наредба не е достатъчно добре развито как ще се извършват поддръжката, ремонтът и модификацията. В проекта пише, че поддръжката, ремонтът и модификацията се извършват съгласно инструкциите на производителя. Тук възниква практическият проблем: Какво става със старо съоръжение, чийто производител вече не съществува и не могат да се вземат инструкции? И още по-важно: Ако се сменя носещ елемент, ос, рамо, връзка, фундамент или друг конструктивно значим елемент, кой определя дали е необходимо изготвянето на: конструктивен проект; преизчисляване; становище на правоспособен инженер; NDT; изпитване след ремонта; нов контрол от акредитиран орган от вида А? Това в приетия закон е по-добре поставено чрез процедурата за управление на промени. В наредбата според мен този момент трябва да бъде развит, а не само да се разчита на „инструкциите на производителя". В чл. 10, ал. 3 е записано, че прегледите по време на експлоатация се извършват ежегодно от орган за контрол Вид А за спазване на закона, наредбата и приложимите стандарти, но не е определено		7.Разпоредбата на чл. 10 отпада от проекта, тъй като касае техническата изправност на съоръженията.

				минималното съдържание и обхват на този годишен преглед. Парадоксално е, че ежедневната проверка е описана в чл. 5, ал. 3 много по-подробно от годишния преглед, който следва да се извършва от акредитирания орган за контрол. Нашето предложение е в наредбата да има отделен текст относно годишния преглед, който да гласи: „Годишният преглед включва най-малко проверка на конструктивната цялост, заваръчните и болтовите съединения, механичните и подвижните елементи, задвижването, спирачните и ограничителните системи, електрическите, хидравличните и пневматичните системи, системите за управление и безопасност, фундаментите и закрепванията, както и функционални изпитвания на съоръжението." Това е важно и за оператора, и за органа за контрол – всички трябва предварително да знаят какъв е минималният обхват на проверката.		
				8. В текста на чл. 11 също следва да се добави „или с предписание от орган за контрол съобразно издадения документ за съответствие с изискванията за безопасност или по наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ".		8. Разпоредбата на чл. 11 отпада от проекта, тъй като изискванията за монтаж и демонтаж на увеселителните съоръжения са разписани в наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ (Глава четвърта).
				9. Изцяло неосъществимо спрямо атракционните съоръжения от типа луна-парк се явява разписаното в чл. 13, ал. 1, т. 2 изискване съоръженията да са оборудвани с блокиращи механизми (системи, които не позволяват на съоръжението да потегли, ако дори един предпазен лост не е правилно заключен). Никое от съоръженията от този тип не разполага с подобни механизми, а преоборудването им с такива е технически и инженерно напълно невъзможно.		9. Приема се по принцип. Разпоредбата на чл. 13, ал. 1, т. 2 – сега чл. 12, ал. 1, т. 2 придобива следната редакция: „2. блокиращи механизми (системи, които не позволяват на съоръжението да потегли, ако дори един предпазен лост не е правилно заключен) **за**

				Затова предлагаме чл. 13, ал. 1, т. 2 да отпадне напълно.		**съоръжения, произведени след 2005 г.**;"
				10. Разпоредбата на чл. 13, ал. 4 също предлагаме да отпадне, тъй като тя възпроизвежда неправилното деление по видове на атракционните съоръжения по чл. 2, т. 1-3. Както посочихме, класификацията на видовете съоръжения е много подробно, коректно и точно дадена в чл. 5 от Наредба № V-12-707 от 15.11.2013 г., поради което създаването на ново деление по видове с проекта на наредба въз основа на неясно какви критерии се явява напълно излишно и безпредметно и по-скоро ще доведе до неясноти и объркване на лицата и органите, на които ще се наложи да работят и прилагат новата наредба.		10.Не се приема, тъй като чл. 2 претърпя редакция, която е съобразена с категориите и деленето на съоръженията по наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ.
				11. Не сме съгласни и с текста на чл. 17, изискващ допълнителното осигуряване с подходящи видими знаци за ограничаване на ползването на съоръженията, които съгласно указанията на производителя може да изложат на риск ползватели с пейсмейкъри, със сърдечни заболявания, със здравословно състояние, което може да се влоши при ползване на съоръжението, както и бременни жени. Тук на първо място отново е заложено допълнителното осигуряване да е съобразено с указанията на производителя, при положение, че българските производители на много голяма част от действащите в момента съществуващи съоръжения вече не съществуват предвид променените икономически условия или по други причини. Няма как да се вземат понастоящем указания от тези несъществуващи вече производители – по-нагоре дадохме пример с един от основните производители на такива съоръжения – Завода за тежко машиностроене – гр. Радомир.		11.Не се приема. Текстът съответства напълно на чл. 31 от действащата и прилагана 13 години наредба по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ.

				В случая разпоредбата на чл. 17 е излишна, тъй като дублира чл. 4, ал. 1, т. 8 и т. 9 и ал. 4 от проекта на наредба, където се предвижда поставяне на видно място в четимо състояние на правила за безопасност, включващи информацията по чл. 4, ал. 3, т. 1-5, в т.ч. и описание на възможните рискове, както и други специфични правила. 12. В чл. 18 и чл. 19, ал. 1 считаме, че следва да се добави текст „екзекутивна документация според Наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ". Това наше съображение произтича от факта, изтъкнат от нас вече няколко пъти, че на пазара в момента почти няма нови съоръжения /едно ново съоръжение е изключително скъпо/, а голяма част от старите не разполагат с актуална проектна документация, предвиждаща възможната численост на ползвателите. Обикновено броят на ползвателите на съответната платформа се определя от нейния капацитет. Няма как да се допусне превишаване на броя ползватели, защото чисто практически те няма да могат да бъдат настанени на платформата. 13. В чл. 21 след думите „указанията на производителя" следва да се добави „или според предписание от орган за контрол съобразно издадения документ за съответствие с изискванията за безопасност". 14. Към чл. 23, т. 1 също следва да се добави „или според предписание от орган за контрол съобразно издадения документ за съответствие с изискванията за безопасност".		12.Приема се относно чл. 18 – сега чл. 14, който придобива вида: „чл. 14. Доставчикът на услугата организира дейността си така, че да не допуска броя на ползвателите, намиращи се на платформата за достъп да превишава предвидената численост в проектната документация или в екзекутивната документация по смисъла на наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ." Чл. 19 отпада от проекта, тъй като е разписан в наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ (чл. 33) 13. Чл. 21 отпада от проекта, тъй като е разписан в наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ (чл. 35). 14. Не се приема. Текстът (сега чл. 15) е в синхрон с останалите разпоредби на наредбата и със ЗОИБПАУПИПО.

				15. Не сме съгласни и с въведеното изискване в чл. 24-28 доставчикът да осигурява отговарящи на норми и изисквания за осигуряване на безопасност и защита от рискове индивидуални предпазни средства за потребителите като каски и/или други защитни средства за глава, очила и защитни маски/шлемове за защита на очите и лицето срещу удари, сблъсъци или механични рискове (пробождане, охлузване). Съответно при ползване на индивидуалните предпазни средства да се прилагат подходящи мерки за недопускане възникването на хигиенни и здравословни проблеми. Тук отново не се държи сметка за спецификата на атракционните съоръжения от типа луна-парк и се прави смесване с изискванията към други типове атракциони – въздушни и водни. Никога досега и никъде в Европа не е имало и няма такава практика и не е поставяно такова изискване за осигуряване на индивидуални предпазни средства за потребителите по отношение на атракциите от типа луна-парк и съоръженията в тях. Самите атракциони от типа луна-парк са достатъчно добре оборудвани със системи за безопасност на потребителите. Въвеждането на изискването по чл. 24 и сл. за осигуряване на индивидуални предпазни средства, отговарящи на определени нормативи, както и за тяхното поддържане, хигиенизиране, изпиране, дезинфекциране, ремонтиране, почистване и т.н. ще натовари с нови допълнителни разходи субектите, предоставящи услугата, което неминуемо ще рефлектира върху крайния потребител, а това е последното, което следва да цели наредбата в настоящите тежки за всички икономически условия. Предвид на това, моля наредбата в тази част също да бъде преразгледана като отпаднат текстовете от чл. 24 до чл. 28 вкл.		15. Не се приема. Изискванията за безопасност на екипировката и оборудването са част от основния предмет на наредбата. Освен това текстът на чл. 24 – сега чл. 16 изрично посочва „в зависимост от конкретната услуга и степен на риска" – т.е. предпазните средства са различни спрямо вида на съоръжението и може и да не се налага ползването им, ако не е обоснован висок риск.

				16. Даденото с § 1, т. 1-3 деление на видовете атракции не е технически издържано. Тук отново ще посочим, че има друг действащ нормативен акт – Наредба № V-12-707 от 15.11.2013 г., в който тази подробна разбивка и класификация на видовете атракциони според техните технически параметри и приложение спрямо възрастови групи е вече направена, поради което няма нужда от тяхното преуреждане с друг подзаконов нормативен акт. 17. В Приложение № 1 към чл. 15, ал. 2 „Ограничения за безопасност на високоскоростни атракции" е поставено изискване съоръженията да разполагат освен с основна и с аварийна спирачка. Искаме да отбележим, че съоръженията от типа луна-парк по производствена спецификация нямат аварийна спирачка и това изискване спрямо тях е неприложимо. Съоръженията масово разполагат с една единствена спирачка, чиято функция е да се задейства както в нормален режим на работа на съоръжението, така и в аварийни ситуации. Евентуалното допълнително монтиране на аварийна спирачка освен че може да се окаже технически невъзможно и финансово непосилно, но и ще промени производствените характеристики на съоръжението, а според нас би подложило на риск живота и здравето на потребителите на услугата, тъй като наличието на „аварийна" спирачка би означавало да се даде възможност за внезапно спиране работата на съоръжението по време на експлоатация. Поради това предлагаме от приложението да отпадне изискването за наличие на допълнителна аварийна спирачка. Наличните основни спирачни системи са проектирани от производителите като достатъчно надеждни и сигурни, даващи възможност за спиране		16. Не се приема. Делението, което вече е разписано в чл. 2 има за цел да изброи по групи видовете услуги с увеселителни съоръжения, като същевременно се запазва категоризирането им по наредбата по чл. 56, ал. 6 от ЗУТ. Редакцията на чл. 2 е посочена по-горе на стр. 21-22 от тази таблица 17. Принципно се приема. Приложението отпада от проекта.

				на съоръженията и при възникване на аварийна ситуация.		
				18. В Приложение № 2 към чл. 15, ал. 3 „Ограничения за безопасност на въртящи се атракции и атракции с центробежна сила" е въведено изискване за наличие на заключващи механизми с двойна защита, с каквито атракционите от типа луна-парк практически не разполагат – те имат само един вид основна защита. За да бъде изпълнено това изискване ще се наложи отново да се прави цялостна преработка на заключващите механизми на съоръженията, което първо не е сигурно, че би било технически възможно, и второ – дори да се окаже технически възможно, то ще доведе до оскъпяване на услугата и в крайна сметка отново ще натовари потребителите с допълнителните разноски за привеждане на съоръженията към това изискване. Предлагаме от приложението да отпадне изискването за наличие на двойна защита на заключващите механизми.		18. Принципно се приема. Приложението отпада от проекта.
				19. В Приложение № 3 към чл. 15, ал. 4 „Ограничения за безопасност на атракции на голяма височина" в графата „Типични/допустими стойности / изисквания" по отношение натоварванията и капацитета на кабина е казано, че се определят от производителя, което отново не е приемливо, предвид факта, че масово функциониращите в момента на територията на страната атракционни съоръжения са изработени от несъществуващи производители и няма как техните собственици да осигурят подобна информация от производителите. Притеснителни са определените в приложенията т.нар. „типични допустими стойности", на което смятаме, че трябва да се обърне специално внимание.		19. Принципно се приема. Приложението отпада от проекта.

				Например записано е следното: Висококоростни атракции – +3 до +4,5 G; –1 до –2 G; максимална скорост 150-200 km/h; две независими системи за задържане. За въртящите се: 2–4 G; 10–25 rpm; безопасна зона 3–5 m, ако производителят не е определил такава. За височинните: 50–250 kg; вятър до 15–20 m/s. Тук може да се появи нормативен проблем, тъй като не се разяснява какво означава „типични допустими стойности". Ако са допустими, те могат да бъдат използвани от контролен орган като нормативна граница. Ако са типични, те са по-скоро информативни. Двете понятия няма как да стоят заедно в нормативен документ. Освен това максимална скорост 150-200 km/h сама по себе си не е критерий за безопасност. Едно съоръжение може да е безопасно при определена проектна скорост, а друго да е опасно много под нея. Същото важи за G-force, обороти и допустим вятър. Водещи трябва да са проектните параметри, документацията на производителя и приложимият EN 13814, а не обща таблица с диапазони. В заключение искаме да отбележим, че Наредбата като цяло е добре структурирана технически и голяма част от въпросите, които поставихме при общественото обсъждане и приемането на Закона, са отчетени – най-вече въвеждането на EN 13814-1, -2 и -3, техническия паспорт, ежедневните проверки и конкретните системи за безопасност. Основното, което според нас остава недоизяснено, е минималният обхват на годишния технически преглед от орган за контрол от вида А. Необходимо е да се разпише какво задължително се проверява и кога се изискват специализирани NDT изпитвания. Бихме искали да се прецизира и режимът при ремонт и конструктивна модификация, както и приложенията с въведените „типични допустими стойности" за G-force, скорост, обороти и вятър,		

				защото не е ясно дали това са нормативни граници или информативни стойности и могат да влязат в противоречие с проектните параметри и документацията на производителя. Нужно е също така освен инструкциите на производителя да има възможност да се отчитат и предписанията на органа за контрол относно техническото състояние на съоръженията. Искрено се надяваме изразеното от името на ССАС становище да бъде взето предвид и същото да спомогне за приемане на нормативен акт, който да отчита както интересите на потребителите, така и тези на доставчиците на услуги.		
	Получено писмо чрез e-docs, вх. № 08-00-121/24.08.2026 г.	**Невяна Кеманова, директор на дирекция „Туризъм", Община Варна**	☐ Лицето действа от свое име ☑ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: администрацията на Община Варна	Становище по Проект на Наредба за изискванията за безопасност на атракционните услуги с увеселителни съоръжения – източник на повишена опасност При преглед на проектодокумента установяваме, че има атракционни услуги, които не попадат в обхвата на наредбата, респективно на Закона за общите изисквания за безопасност при предоставяне на атракционни услуги, представляващи източник на повишена опасност, а следва да бъдат обхванати. Пример: - Циркове; - Детски кътове; Относно групови атракциони, тип парк/цирк/детски кът всяка отделна услуга/атракцион/съоръжение в рамките на парка ли подлежи на регистрация или се регистрира само паркът/циркът като атракцион? Относно вписването в Националния туристически регистър няма упоменат срок на валидност. Ако регистрацията е безсрочна, подлежи ли на промяна при промяна в обстоятелствата, съответно нова регистрация, заличаване? Кои са обстоятелствата при които трябва да се изисква промяна, заличаване?	**Не се приема**	Не се приема разширяването на обхвата на наредбата с включване на циркове и детски кътове, тъй като тези обекти не попадат в дефиницията на „увеселително съоръжение" и „увеселителен обект" по смисъла на ЗОИБПАУПИПО, а подзаконовият акт не може да противоречи на закона. Поставените въпроси са свързани с прилагането на закона и наредбата и не са коментари и предложения по текстовете на проекта на наредба, поради което се оставят без коментар.

				Какъв е статута на временно предлаганите атракционни услуги със сезонен характер или тези с краткосрочно местоположение (тип временни, пътуващи). Не е ясно постановено доставчикът на такава атракционна услуга еднократно ли подава заявление или при всяко ново местоположение/местонахождение следва да я регистрира наново? Ако регистрацията е еднократна без значение от мястото на предоставяне на услугата, то къде следва да се подаде заявлението за регистрация – на територията на съответната община по адрес на търговския субект, извършващ дейността или по избор на стопанския субект? Преди регистрация, регистриращият органи прави вписването на база подадени документи и съответствие или извършва и проверка/оглед на място? Относно административната услуга по вписване в НТР наредбата постановява като акт на отказ за регистрация издаването на заповед. При акта на регистрация и вписването следва ли също да се издава заповед? Издава ли се удостоверение по примера на категоризирането/регистрирането на туристически обекти или само ще има номер на регистрацията? Каква информация относно стопанския субект/атракционната услуга следва да се предоставя/вписва в регистъра? Наредбата не постановява честота на проверки при осъществяване на контрола по изпълнение на наредбата.		
	Получено писмо чрез e-docs, вх. № 94-00-	**адв. Росица Кирова**	☑Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава	Мотиви: 1. В публикувания за обществено обсъждане проект на Наредбата е детайлизирана единствено процедурата по оценка и сертифициране на съоръженията от акредитиран орган за оценяване на	**Приема се по принцип**	Приема се основното възражение, че наредбата следва ясно да отразява предвидения в чл. 4, ал. 2 от закона документ от производителя или от

	1864/27.08.2026 г.		позиция от името на друго лице/група лица:	съответствието. В настоящия си вид подзаконовият акт напълно пропуска да уреди водещата и основна законова хипотеза за доказване на безопасността, регламентирана в чл. 4, ал. 2 от Закона за общите изисквания за безопасност при предоставяне на атракционни услуги, представляващи източник на повишена опасност(Закона). 1.1. Съгласно императивната норма на чл. 4, ал. 2 от Закона, безопасността на съоръженията се доказва на първо място с документ от производителя или от упълномощено от него лице за съответствие на съоръженията, оборудването и екипировката с приложимите изисквания за безопасност. Редът за сертифициране от акредитиран орган (чл. 4, ал. 3) е субсидиарен и съгласно чл. 4, ал. 3 от същия Закон се прилага единствено и само когато за съоръженията, оборудването или екипировката „не са налице документи от производителя по ал. 2". В чл. 7, ал. 2, т. 3 от Глава втора „ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ДОСТАВЧИЦИТЕ НА АТРАКЦИОННИ УСЛУГИ, ПРЕДСТАВЛЯВАЩИ ИЗТОЧНИК НА ПОВИШЕНА ОПАСНОСТ" отново е посочен като водещ този ред, чрез прилагане на „документ от производителя по чл. 4, ал. 2" и като субсидиарен този, чрез прилагане на сертификат за оценка на съответствието по чл. 4, ал. 3. 1.2. Липсата на изрично описана възможност безопасността на съоръженията се доказва с документ за съответствие с приложимите изисквания от производителя или от упълномощено от него лице на съоръженията, оборудването и екипировката в текстовете на Наредбата, въвежда незаконосъобразни административни и финансови тежести за бизнеса и съставлява пряко нарушение на чл. 15, ал. 1 от Закона за нормативните актове (ЗНА), тъй като подзаконовият акт стеснява приложното поле на закона и така не съответства на акт от по-висока степен. Отделно от това, когато нормите на		упълномощено от него лице, а оценяването от акредитиран орган по чл. 4, ал. 3 е приложимо при липса на такъв документ. Приема се и необходимостта от прецизиране на неясните понятия в рамките на законовата терминология. Текстовете на закона са редактирани и са коментирани по-горе, тъй като има аналогични на тези коментари от страна на Сдружението на собствениците на атракционни съоръжения.

				закон уреждат дадена материя изчерпателно, подзаконовия нормативен акт не може да въвежда нови изисквания без изрична делегация. С отпадането на разписаната в Закона възможност да се ползва декларация за съответствие от производителя, на практика ще се въведе ново изискване към бизнеса, което не е разписано в действащата към момента на приемане на закона наредба(Наредба V-12-707/15.11.2013г., издадена от Министерството на инвестиционното проектиране, Министерството на регионалното развитие, Министерството на вътрешните работи и Министерството на младежта и спорта), която остава действаща и след приемането на новия Закон и настоящата Наредба(видно от чл.19, ал.2 от Закона). 2. В § 1. т. 8 от Допълнителната разпоредба на Закона са въведени понятията „висока скорост", „бързо въртене или интензивно задвижване" и „голяма височина", които са фундаментални за определянето на съоръженията, които са обект на Закона. Въведените понятия нямат цифрово или поне недвусмислено значение. В този смисъл, чрез разпоредбите в нормативния акт, не могат да бъдат еднозначно дефинирани кои са съоръжения или съвкупност от съоръжения, технически устройства, конструкции или системи, предназначени за атракционни цели в увеселителни обекти по смисъла на § 5, т. 71, т.е неясни остават съоръженията, които са включени в обхвата на Закона и съответно на Наредбата. Тази неяснота по никакъв начин не е избегната в § 1. т. 1-3 от Допълнителната разпоредба на Наредбата. Там отново са въведени понятията „висока скорост и интензивно задвижване" и допълнително са въведени понятията „непредвидимо изживяване", за отчитане на ускорение: „да ускорят влакчето от 0 до над 100 км/ч за секунди" като мощността на магнитните и хидравличните системи е конкретизирана с думата "мощни". Липсата на		

				легални определения на въведени понятия, които са определящи за приложното поле на нормативен текст, създава условия най- малкото за административни затруднения или за постановяване на незаконосъобразни (дори до степен на нищожност)административни актове. Дори и това да бъде изправено с последващи съдебни актове, забавата за бизнеса и административния хаос са никому ненужни последствия на нормативен акт с пропуски. Защитата на обществения интерес, както и на правните и икономическите сигурност и предвидимост, което е основополагащ политически(и не само) принцип, ме води в желанието ми да бъде избегнат рискът от приемане на незаконосъобразна разпоредба, което несъмнено ще доведе и до съдебно оспорване на Наредбата пред ВАС на посочените по-горе основания. В този смисъл Ви моля да прецизиране текстовете в Наредбата, като правя следното: Предложение за изменение и допълнение: В Раздел II Условия и ред за предоставяне на атракционни услуги с увеселителни съоръжения, представляващи източник на повишена опасност от проекта на Наредба: 1. В съществуващата разпоредба на чл. 4,ал.1, т.3 (в съответствие с волята на законодателя, отразена в Закона), да се направи изменение и така разпоредбата да гласи: „3.Увеселителните съоръжения, оборудването и екипировката, с които се предоставя услугата, са придружени с документ от производителя или от упълномощено от него лице, удостоверяващ тяхното съответствие с приложимите изисквания за безопасност съгласно стандарти EN 13814-1, 2, 3, а при липса на такъв, той да бъде издаден от орган за контрол от Вида А, съгласно изискванията на ISO/IEC 17020, акредитиран от Национален орган за		

				акредитация страна по многостранното споразумение на ЕА (ЕА MLA) или многостранното споразумение на GLOBAL ACI (GLOBAL ACI MRA)." 2. Да се добави изрична т. 4, която да гласи: „4. Процедурата за оценка на съответствието и сертифициране от акредитиран орган се прилага единствено в случаите, когато за съоръженията, оборудването или екипировката липсват документите от производителя по т. 3, съгласно чл. 4, ал. 3 от Закона." 3. В Раздел II Условия и ред за предоставяне на атракционни услуги с увеселителни съоръжения, представляващи източник на повишена опасност, в чл. 10, ал. 3 да се измени така: „Прегледите по време на експлоатация на увеселителните съоръжения се извършват ежегодно от орган за контрол от вида А за спазване изискванията за безопасност, разписани в закона, наредбата и приложимите стандарти или по реда на наредбата по чл. 56, ал. 6 от Закона за устройство на територията",(съгласно чл. 19, ал. 2 от Закона). Тези допълнение са критично важни за постигане на пълно съответствие между Закона и Наредбата, а и допълнително ще покаже политическа воля за приемственост в актовете, издавани от изпълнителната власт, както и за гарантиране на правната и икономическа сигурност за доставчиците на атракционни услуги в България, бизнес, който е предимно микро и семеен.		

X

ЕМИЛИЯ ЯНЕВА

Главен секретар